kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl:1 sayı:5 | 16 nisan 1976 cuma | 150 kuruş

ONBEŞ GÜNLÜK

MC sorumludur

Silahlı zorbalar, planlı, hesaplı cinayetlerini işlemeye devam ediyorlar. Sağcı, faşist grupların terörü MC iktidarının koruyucu kanadı ve açık desteği altında toplumun her katında geliştiriliyor. Katiller iktidar yetkililerinin demeçlerinde savunuluyor, onlara arka çıkılıyor. MC iktidarı tam bir sorumsuzlukla ve gözü dönmüşlükle saldırıyor ve kendisi ile beraber toplumu uçurumun kenarına hızla götürüyor.

Burjuvazi ve onun iktidarı MC, çıkış yolunu böyle bir şiddet uygulamasında görüyor. Çünkü, MC iktidarının ne olup ne olmadığını emekçi kitleler her geçen gün daha iyi anlıyor. Durmadan artan fiyatlar, yeni yeni zamlar, anti-demokratik baskılar, yolsuzluklar vb. Olaylar kitlelerin mevcut sömürü düzenine karşı tepkisini yoğunlaştırıyor. Bir tarafta zor hayat şartları, diğer yanda MC iktidarının halka karşı politikası, mobilya ve çimento gibi yolsuzluk olayları MC'nin gerçek yüzünü sergileyen olaylar oluyor.

MC'nin dış politikada tutumu da iç politikadaki tutumunun bir devamıdır. İç politikada sömürü ve baskı demek olan MC iktidarı dış politikada karşımıza emperyalizme bağımlılık, ona boyun eğme şeklinde ortaya çıkıyor. Yapılan anlaşmalarla ülke toprakları emperyalist ABD'nin hükümranlığına terkediliyor. NATO, ABD ile eski ve yeni yapılan anlaşmalar Türkiye'nin topyekün imhası tehlikesini getiriyor ve MC iktidarı, sonucu bu olan bir dış politikayı devam ettirmekte direniyor.

MC iktidarının iç ve dış politikası, artık dayanılmaz duruma gelmiştir. MC iktidarı, burjuvazinin en gerici, faşist güçlerinin odaklandığı bir iktidardır ve onun iktidardan uzaklaştırılması, buna mecbur bırakılması geciktirilemez bir görevdir. Bu iktidarın düşürülmesi, toplumun demokratikleştirilmesi ve sosyalizm yolunda ilerlenebilmesinin ilk ve en önde duran hedefidir. Bu hedef aşılmalı ve MC iktidarından, onun sorumlularından, MC iktidarının anti-demokratik uygulamalarına katılan herkesten hesap sorulmalıdır.

çark başak

VATAN TOPRAKLARI SATILIK VEYA KİRALIK DEĞİLDİR

Ambargo dolayısıyla MC hükümetinin Amerika'ya gerçekten bir karşı çıkışta bulunmadığını, tersine, Amerika ile bağları daha pekiştirmek çabası içine girdiğini Partimiz defalarca belirtmişti. Yapılan yeni anlaşma bu teşhisin doğruluğunu kanıtlamaktadır. MC'nin bu politikası soğuk savaşın arkada bırakıldığı ve barış içinde birarada yaşama ve yumuşama politikalarının geliştiği, askeri blokların tasfiyesi konusunun tartışıldığı günümüz dünya koşullarına ve gidişine ters düşmektedir.

Türkiye toprakları üzerinde Nato ve Amerikan üsleri ve bu üslerde haber alma tesisleri, nükleer başlıklar ve bombalar, füzeler ve bombardıman uçakları bulundukça Türkiye'nin ne komşu sosyalist ülkelerle, ne Orta Doğu'daki Arap ülkeleriyle, hatta ne de, genellikle, anti-emperyalist 3. dünya ülkeleriyle ilişkilerini geliştirip düzeltmesine, dış politika sorunlarında onların desteğini kazanmasına imkân yoktur. Bu üsler bölgedeki sosyalist ülkeler ve anti-emperyalist Arap ülkeleri için birer tehdit unsurudur, diğerleri için de Türkiye'nin emperyalizm safında bulunmasının göstergesidir. Bunun için de aradaki ilişkilerin güvenirlik esası üzerinden gelişmesine engeldir. Yine eskiden beri belirttiğimiz üzere, Türkiye'nin Nato'ya dahil oluşu ve toprakları üzerinde bu yabancı üsleri bulunduruşu, onu, dünyanın herhangi bir yerinde çıkan bir anlaşmazlık ve çatışma sonucu başlatılacak bir üçüncü dünya savaşında ilk hedef yapacaktır. Nato stratejisi, nükleer bir dünya savaşını göz önünde bulundurarak dünya çapında tasarlanıp saptanmış bir stratejidir. (ABD önce bunu kendi ulusal savunma stratejisi olarak saptamış, sonra Nato'nun kabul etmesi için girişimlerde bulununca Fransa buna karşı çıkarak Nato'nun askeri örgütünden çekilmiş. Fransa engeli ortadan kalkınca da Nato Amerikan önerisini benimsemiştir.) Bu stratejide Türkiye'nin «korunması» kendi başına söz konusu değildir; topyekûn savaşın kazanılması şart ve yükümleri söz konusudur ve bu açıdan, belli ülke ve bölgelerden taktik geri çekilmeler de stratejik hesaba dahildir. Hele 1967'den bu yana kabul edilmiş olan «esnek, kademeli mukabele» stratejisinde, savaşın ilk «kademe»lerine sahne olacak sınır ülkelerinin bu «kademe» de kendi geleneksel silah ve donanım olanaklarıyla kendi kaderlerine terk edilecekleri, en azından edilebilecekleri, bilinmektedir. Kısacası, Nato, Türkiye'ye hiç bir gerçek koruma ve savunma teminatı sağlamamakta, tersine, ülkeyi, bir nükleer savaşta ilk hedef olmak tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır.

Türkiye'nin güvenliği, askeri bloklar dışı, bağlantısız, barış ve genel silahsızlanmadan yana bir dış politika izlenmesinde ve yalnızca yurt savunmasına yönelik bir ulusal stratejiyle ulusal silahlı kuvvetler örgütlenmesini gerçekleştirmesindedir. Bölgedeki komşu devletlerle dostluk ve saldırmazlık paktlarının yapılması, «kollektif güvenlik»in tek taraflı askeri bloklaşmalarda değil, rejim farkı gözetmeksizin yapılacak bölge ve dünya konferanslarında aranması, böyle bir dış politikanın ve ulusal savunma anlayışının unsurları olur.

ANLAŞMANIN NİTELİĞİ :

«Savunma işbirliği» anlaşması çelişkili hükümlerle doludur. Anlaşmanın 1. maddesinde «tarafların bir diğerinin mutlak hükümranlık hakkını tanıyıp saygı göstermesi esasına dayanmaktadır,» hükmü yer almaktadır. Oysa daha sonraki maddelerde ABD hükümetine tanınan haklar, hiç de Türkiye'nin «mutlak hükümranlık hakkı» ile bağdaşır nitelikte değildir. Bu anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti'nin hükümranlık yani egemenlik hakkını ihlal edici olması nedeniyle Anayasa'nın 4. maddesine aykırıdır.

Anlaşmanın, Türkiye toprakları üzerinde ABD hükümetine ulusal egemenlik ile bağdaşmayan haklar tanıması Türkiye devletinin ülkesiyle bölünmez bir bütün olduğu hükmünü koyan Anayasa'nın 3. maddesine aykırıdır.

Anlaşmanın üs ve tesislerdeki ABD yurttaşlarına Türkiye Cumhuriyeti kanunları dışında özel bir statü ve ABD hükümetine bir takım ayrıcalıklar tanıması, Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesinde yer alan «... Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiil» tanımına girmekte ve bu bakımdan anlaşmanın akdi, cezayı gerektiren bir fiil teşkil etmektedir.

Anlaşma hükümlerinin incelenmesi şu tabloyu ortaya çıkarmaktadır :

1 — Anlaşmanın en önemli, üzerinde özellikle durulması gereken maddesi 3. maddesidir. İki fıkradan oluşan bu maddenin 1. fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti, ABD hükümetinin belli tesislerde alınacak savunma tedbirlerini yürürlüğe koymasına müsaade etmektedir. Müsaadenin verildiği tesisler de aynı fıkrada şöyle sıralanmaktadır : «Haberalma tesislerinde karşılıklı kararlaştırılmış haber toplama sistem ve şebekelerinde, Karaburun istasyonunda, İncirlik tesisinde.»

Aynı maddenin 2. fıkrasında ise «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tasvip edilen ve bu tesisler dışında kalan ABD

(Devamı 11. sayfada)

ÖRGÜT HABERLERİ

1 MAYIS KUTLAMA HAZIRLIKLARI

Bilindiği gibi **1 Mayıs Dünya İşçi Sınıfı'nın bayramıdır** ve dünyanın hemen hemen bütün ülkelerinde kutlanmaktadır. Bu bayram Türkiye'de 50 yıla yakın bir süreden beri burjuvazinin anti-demokratik baskıları sonucu kutlanamamıştır. Bunca uzun bir aradan sonra bu yıl 1 Mayıs ülkemizde yeniden kutlanmaya başlanacaktır. Bu Türkiye İşçi Sınıfı ve Sosyalist hareketin ulaştığı yeni ve ileri bir boyuttur.

Partimiz için 1 Mayıs'ın işçi sınıfı bayramı olmasının yanı sıra bir başka anlamı daha vardır. 1 Mayıs, 12 Mart döneminden sonra Partimizin kuruluş günüdür.

1 Mayıs'ı İstanbul Spor ve Sergi Sarayında kutlayacağız. Kutlama toplantısı gece saat 20.00 de başlayacak. Bir gün sonra yapılacak İl Temsilcileri Toplantısı nedeniyle İstanbul'a gelecek olan temsilcilerin yanı sıra tüm örgütlerimizden de üyeler ve sempatizanlar bu kutlamaya katılacaklar. Toplantıya, sosyalist, ilerici işçi liderleri, bilim adamları, yazarlar, edebiyatçılar, sanatçılar ve geçmişte Türkiye Sosyalist hareketine katkıları olanlar da çağrılacaklar.

Toplantıya ilçe örgütlerimiz eliyle dağıtımı yapılacak olan davetiye ile girilecek. Toplantı gecesi için hazırlıklar sürüyor. Genel Merkez'de yapılan çalışmalara ilaveten bazı yerel örgütlerimiz de programa katkılarda bulunabilmek için çalışıyorlar.

1 Mayıs Dünya İşçi Sınıfı'nın bayramı olarak kutlanırken, partimizin 1. yılında ulaştığı örgütsel, ideolojik ve politik gelişkinliğinin de bir göstergesi olacak.

KİMLİK KARTLARI YENİLEME SÜRESİ DOLDU

13 numaralı genelge ile tüzüğün 6. maddesine göre her yıl yenilenecek olan üye kimlik kartlarının bu yıl Şubat ve Mart aylarında yenilenmesi öngörülmüştü. Bu süre dolmuş bulunmaktadır.

1 Nisan'a kadar kartını yenilemiyen -varsa- üyeler hakkında Örgüte bir genelge yayınlandı. Genelgede, kartlarını yenilemeyenler hakkında tüzük uyarınca yapılacak işlemler anlatıldı.

Genelgeye göre, henüz kartını yenilemiyen üyeler -varsa- bunlara bağlı oldukları yönetim kurulu başkanlıklarınca isdeli-taahhütlü bir mektup yollanacak ve tüzük hükümleri kendilerine anlatılacak. Mektupların gönderilenlerin eline varmasından sonra 15 gün beklenecek ve bu süre içinde de bağlı olunan yönetim kurulu başkanlığına başvurulup kart yenilenmezse, tüzük uyarınca Parti'den çıkmış sayılacaklar.

İL TEMSİLCİLER TOPLANTISI YAPILIYOR

Parti tüzüğüne göre yılda iki kere yapılması gereken «İl Temsilciler Toplantısı»nın ikincisi yapılıyor. Merkez Yönetim Kurulu II. İl Temsilciler Toplantısı'nın Parti'nin kuruluş toplantısı ile birlikte İstanbul'da yapılmasını kararlaştırdı.

Bu toplantıya, tüzüğün 24. maddesine göre, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, İl Yönetim kurullarının başkan ve sekreterleri ve ismen çağrılı diğer parti üyeleri katılacaklar.

Toplantının gündemi Merkez Yönetim Kurulunca şöyle saptanmış bulunuyor :

1) Parti'nin süreli ve süresiz doğrudan ve dolaylı yayınlarının dağıtımı, abone, satış ve muhabirlik işleri konusunda görüşme;

2) Örgütlenme ile ilgili olarak :

a — Çalışma ekipleri genelgesi uyarınca, şimdiye kadar yapılan çalışmalar, çalışmalarda karşılaşılan sorunlar, bulunan çözüm yolları, kazanılan deneyler ve önerileri kapsayan raporların görüşülmesi;

b — Önümüzdeki yaz döneminde Parti örgütlenmesinin belirli bir gelişme düzeyine çıkarılması için iş bölümü ve çalışmaların koordinasyonunun sağlanması ile ilgili genel görüşme;

3) «Parti'nin yurt çapında etkinliğini artıracak ve Örgütünü genişletecek yönde ve Örgüt'le ilgili dilekler.»

KURUCULAR KURULU TOPLANIYOR

Merkez Yönetim Kurulu son toplantısında «Kurucular Kurulu»nun 1 Mayıs'ta İstanbul'da toplanmasını kararlaştırdı. Bu toplantıya kurucu üyeler, Merkez Yönetim Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyeleri katılacaklardır.

ÖRGÜT VE ÖRGÜTLÜ ÇALIŞMA

İşçi sınıfının ve müttefiki emekçi sınıfların bilinçlenmesini, sömürüye ve baskıya karşı mücadeleye sokulmasını ancak örgüt ve örgütlenme sağlayabilir. Sosyalist mücadele örgütlü olarak verilir. Bu örgüt, işçi sınıfının politik hareketi olan partidir.

Varolan ve gelişen işçi sınıfı hareketini sosyalist politik çizgi üzerinde örgütlemek ve iktidar hedefine yöneltmek Partinin başta gelen görevidir. Bu görev Partinin varoluş **nedenidir. İşçi sınıfının diğer** örgütleri yanında sadece Parti böyle bir işleve sahiptir. **Bu yüzden de Parti bağımsızlık, demokrasi** ve sosyalizm için mücadelede işçi sınıfının elindeki en yetkin araçtır.

Parti, işçi sınıfının politik mücadelesinde sadece en önemli bir araç değil, aynı zamanda, bu işi yapabilecek tek araçtır. Partinin bu işlevini yüklenebilecek başka bir örgüt düşünülemez. İşçi sınıfı tarihinde zaman zaman görülen aksi yöndeki yanlış eğilimler ise daima mahkum olmuş, tasfiye edilmiştir.

Burjuvazinin egemen sınıf olarak sahip olduğu ve kontrol ettiği kurumlara ve güçlere karşı, işçi sınıfının ideolojik ve politik silahı Partidir. İşçi sınıfı, burjuvazinin her türlü saldırısını ancak Partisi vasıtasıyla en **etkin biçimde göğüsleyebilir** ve aşabilir. **Ekonomik mücadelesi, sendikal hareketi** de politikadan kopuk değildir ve doğru yönde yürütülmesi sınıf partisinin varlığına ve etkinliğine bağlıdır. Ancak partisi vasıtasıyla sınıf bilincini geliştirir, sosyalist bilince ulaşabilir ve iktidar mücadelesinde ileri adımlar atabilir.

Parti bu görevlerini ve işlevini bilimsel sosyalizmin kılavuzluğunda ve doğru bir programa sahip olarak yerine getirebilir. Ne var ki, bu, madalyonun sadece bir yüzüdür. Çünkü bunlara sahip olmak kadar önemli olan diğer bir nokta da, bu doğru düşünce ve programı yaşama geçirebilecek, onlara bir anlam kazandıracak sağlam, kalıcı ve güçlü bir örgüte sahip olmaktır.

Zor koşullar altında ve devamlı çetin yollardan yürümek zorunluluğu ile karşı karşıya bulunularak verilen sosyalist mücadele, böyle sağlam, kalıcı ve güçlü bir örgütlenmeyi doğru çizgide ve nitelikte oluşturma görevini her gün getirip dayatıyor ve dayatacak.

İşçi sınıfını iktidara yöneltmek aracı olan Parti bu görevini yerine getirebilmek için kendi içinde de sıkı örgütlenmiş ve etkin bir işlerliğe sahip olmalıdır. Bu iç örgütleniş ve işlerlik sadece merkez, il ve ilçe kademelerini değil, tüm parti üyelerini de kapsamalıdır. Sosyalist mücadele örgütlü olarak verilir ilkesi, örgütün kendi iç yapısı ve hareketi için de geçerlidir.

Bu nedenle de, ilçe kademelerinden sonra üyelerin çalışma ekipleri halinde eyleme sokulabilmeleri önem kazanıyor. Partimizin önemsediği örgütlenme anlayışına göre, Parti'de belirli bir görevi olmayan üye olmayacaktır. Partinin her üyesinden isteyebileceği bir iş ve her üyenin Partiye aktarabileceği bir yeteneği ve yapabileceği bir görev vardır. Böyle bir anlayışla oluşturulan çalışma ekipleri Partinin sağlam, kalıcı ve güçlü bir örgüt haline getirilmesinin temel taşları olacaktır ve olmalıdır.

Sağlam, kalıcı, geniş ve güçlü bir örgütün yaratılması bir günlük iş değildir. Böyle bir örgüt, önemsiz küçük gibi görünen bir sürü işlerin düzenli olarak yapılması ile, eylem içinde ve bilinçli bir çaba ile gerçekleşecektir. Aslında, «önemsiz iş», «küçük iş» yoktur. Partinin düzenli işleyebilmesi için gerekli her iş önemlidir, mutlaka yapılmalıdır. Ve Partiyi güçlendirmek, Parti örgütünü genişletmek ve daha muhtevalı kılmak, Parti çalışmaları gündeminin devamlı maddesi olacaktır. İktidara kadar, iktidardan sonra da.

sömüren ve ezen her zaman bir sosyal sınıftır

Memurlar, öğretmenler, gençlik ve işçiler arasında başını almış giden şiddet hareketleri, baskıcı uygulamalar, Doğu, Güneydoğu, Orta Anadolu illerinde mezhep ayrımı gözeten, ırkçı ayrımlar gözeten, bir uygulamayla sürdürülmektedir. Doğu ve Güneydoğu illeri, eskiden beri Türkiye'nin diğer illerine kıyasla daha baskıcı bir yönetime tâbi olagelmiştir.

Şimdi de öyle anlaşılıyor ki mezhep ayrımları kışkırtılarak ırkçı, şoven politikalar uygulanarak faşizme bir kitle tabanı yaratılmak istenmektedir. Bunun en parlak örneği bildiğiniz gibi Hitler faşizminde olmuştur. Hitler ari ırktan olan ve olmayan ayrımını yapmış, yahudileri ortak düşman olarak kitlelerin önüne koymuş ve bu ayrım ve kışkırtmalarla kitle içinde kendisine bir taban edinmeye çalışmıştır. Fakat Doğu ve Güneydoğu illerinde daha da şiddetini arttırarak uygulanan ırkçı-şoven milliyetçi uygulamaların bir başka amacı daha var sanırım. O da Doğu illerinde baskıyı daha da artırabilmek için, hatta mümkünse o kadar hazırlanmış oldukları ama vaktiyle meclisten geçirememiş oldukları bölgesel sıkıyönetimi hiç değilse ilân edebilir, uygulayabilir hale getirmek için bu kışkırtmalar, bu ırkçı şoven baskılar artırılarak yürütülmektedir. Bu mezhepçi ve ırkçı ayrımların amacı, ilgili halk kitlelerini çatışma alanına itmek, olaylar çıkarmak ve sonra bunu bahane ve gerekçe olarak kullanıp Doğu ve Güneydoğu'da baskıları daha da şiddetlendirebilmek, ellerinden gelirse bir bölgesel sıkıyönetimi uygulayabilmektir.

Bu durumda yapılması gereken iki iş vardır. Birincisi, tüm Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin korunması, genişletilmesi ve geliştirilmesi mücadelesi yapılırken, Doğu'da da ırkçı-şoven baskılara, haksızlıklara ve ezici uygulamalara karşı halkın demokratik ve özgürlüklerini korumak, genişletmek ve geliştirmek mücadelesi verilmelidir. Ama bu mücadele verilirken karşı tarafın hazırladığı provakasyonlara, çatışmalar çıkartıp bunları baskıcı, şoven yönetimi için bir bahane olarak kullanmak isteğine de alet olmamaya son derece dikkat etmek gerekir. Ne kadar iyi niyetle demokratik, ilerici niyetlerle olursa olsun, hesapsızca yapılacak hareketler, halk kitlelerini geçit vermez yollara sürükleyip, onların kırılmasına, perişan olmasına sebep olacak hareketler, asla tevessül edilmemesi gereken yollar, hareketlerdir. Bu konuda dikkat edilmesi gereken en azından birkaç nokta daha var kanısındayım. Nerede sömürme, sömürülme; ezen ve ezilen ayrımı varsa, bu ayrım söz konusuysa, unutmamak gerekir ki her yerde ve her zaman sömüren ve ezen bir sosyal sınıftır. Eğer bir iktidar ezici, baskıcı, zulmedici bir politika içindeyse, böyle bir uygulama içindeyse, o iktidar bu sömürü, ezme ve horlama politikasını bütün bir ulus adına ve hesabına değil; sömürücü egemen sınıf adına ve hesabına yürütmektedir. Egemen sömürücü sınıflar dünyanın her yerinde bir taraftan kendi işçi ve emekçi sınıflarını sömürürken, diğer yanda da diğer toplumların, diğer halkların, milliyetlerin, milletlerin işçi ve emekçi sınıflarını da sömürür, eğer gücü yeterse ve fırsat bulursa.

Anti-emperyalist bağımsızlık mücadelelerinin en şiddetli ve keskin biçimde yürütüldüğü yerlerde ve zamanlarda dahi bir ulusla, o ulusun halkıyla egemen sömürücü sınıfları arasında ayırım gözetilir. Meselâ Amerikan emperyalizmine karşı en şiddetli, en keskin mücadeleyi vermiş olan Vietnam halkı ve yöneticileri daima ve ısrarla Amerika'nın emperyalist askeri, siyasi gücüyle, bu gücü temsil eden Amerikan devleti ve Amerikan tekelci burjuvazisiyle Amerikan halkını birbirinden ayırmıştır ve Amerikan halkını dost gördüklerini, düşman bellemediklerini devamlı şekilde belirtmişlerdir. Türkiye'de Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin durumu, bir taraftan kapitalizmin eşitsiz gelişme kanununun bir neticesidir; diğer yandan da şoven milliyetçiliğe kendisini kaptırmış olan burjuvazinin güttüğü baskıcı, ayrım gözetici politikanın bir sonucudur. Bu her iki duruma karşı da mücadele vermek gerekir. Türkiye'de esasen bugün gündemde birinci madde, esas temel mücadele, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması, genişletilmesi ve geliştirilmesi mücadelesidir. Doğu ve Güneydoğu'da şoven-ırkçı uygulamalara baskılara karşı yapılacak mücadele bir yanıyla Türkiye'nin bütününde yürütülen ve daha da yürütülecek geliştirilecek olan toplumu demokratikleştirme mücadelesinin bir parçasıdır.

Ama Demokrasi mücadelesi bugün 20. yüzyılın son çeyreğinde sosyalizm mücadelesinden ayrı olan, ondan ayrı düşünülecek bir mücadele değildir. Sosyalizmi hedef almayan, sosyalizm doğrultusunda verilmeyen anti-emperyalist bağımsızlık mücadeleleri ve demokrasi mücadeleleri, kalıcı, olumlu sonuçlara erişemez. Türkiye İşçi Partisi toplumun bütün sorunlarına bu açıdan bakar. Yani işçi sınıfı açısından, bilimsel sosyalizm açısından bakar ve bütün mücadelelerde bu hareketin temel, ana amacını, yani tüm işçi ve emekçi halk kitlelerinin sömürüden, baskıdan, ezilmekten, horlanmaktan kurtulması amacını bir an için bile gözden kaçırmaz. Toplumdaki bütün toplumsal hareket ve akımları bu açıdan değerlendirir. Kendi başına ele alınan bir hareket ve akım, kendi başına ne kadar ilerici ve demokratik görünse dahi, eğer işçi sınıfının ve müttefiki emekçi kitlelerin sosyalizmi hedef alan hareketine ters düşüyorsa, ana hedefe ulaşmayı engelleyen bir etki yapıyorsa, o zaman o hareket, bu açıdan değerlendirilerek ona göre, ona karşı bir tavır alınır. İşçi sınıfının ve müttefiki emekçi kitlelerin hareketinin bütünlüğünü ve birliğini korumak şarttır. Bu bütünlük korunmazsa, bu ancak sömürücü şoven burjuvazinin işine yarar. Ancak sosyalizmdedir ki bütün halk kitleleri özgür, eşit, kardeşçe, barış içinde, birlikte yaşayabileceklerdir. Sosyalistler, işçi sınıfının sosyalist hareketi bunun için çalışır. Bizim görüşümüze göre birlik ve beraberlik baskıcı yöntemlerle, zorla elde edilmez. Halk kitlelerinin gönüllerinde özgürce oluşan, halk kitlelerinin kendi özgür iradeleriyle kabul ettikleri bir birlik ve bütünleşme ancak kalıcı, sağlam, olumlu neticeler verir. Zaten 20. yüzyılın son çeyreğinde baskı ve şiddet yöntemleri, sömürücü yöntemler dünyanın her tarafında birbiri ardından iflas etmektedir. Türkiye'de de bu çeşit yöntemler ve bu çeşit bir rejim oluşturma özlemleri mutlaka işçi ve emekçi kitlelerin dayanışma içinde, özgürce bir beraberlik içinde verecekleri mücadelelerle hüsrana uğratılacaktır.

Genel Başkan Behice Boran'ın Gaziantep 2. Bölge Temsilcileri Toplantısı'nda yaptığı konuşmadan.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI

Merkez Eğitim Bilim ve Araştırma Bürosu tarafından hazırlanan eğitim çalışmaları bir süreden beri bazı örgütlerimizde uygulanmaya başlandı.

Bursa, Kocaeli ve Kdz. Ereğlisi'ndeki örgütlerimizden başlatılan eğitim çalışmaları sürüyor. İstanbul İl Örgütü'ne bağlı ilçe örgütlerinde de 11 Nisan Pazar gününden başlayarak 23 Mayıs gününe kadar sürecek olan bir dizi eğitim çalışmalarına başlandı. Bu ilk programda işlenecek konular şunlar :

- Sınıf Parti İlişkisi ve Parti'nin niteliği,
- Sosyal Demokrasi ve İşçi Sınıfı Hareketi,
- Çağımız Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş çağıdır,
- Parti ve Sendikalar,
- İşçi Sınıfının Mücadele Biçimleri.

Bundan sonra işlenecek konular gibi bu eğitim çalışmaları da Parti Tüzük ve Programı'nı açıklamaya ve ilgili konulardaki aktüel tartışmalarda yorum birliğine varma amacına yöneliktir.

Önümüzdeki dönemde bu çalışmalar belli bir sıra içinde öbür yerel örgütlerimize de götürülecektir.

partili çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

mobilyadan sonra çimento

Türkiye İşçi Partisi'nin açıklaması

2 Nisan günü Parti'miz, Genel Sekreter Nihat Sargın'ın imzasıyla Demirel ailesinin, çimento ihracatı gerekçesi altında milyonlarca lira vergi iadesi aldığının saptanmış olduğunu belgeleriyle birlikte ilk defa kamu oyuna açıkladı.

Açıklama şöyle başlıyordu :

«Başbakan Demirel, yeğen Demirel'in hayali mobilya ihracatı ve milyonluk vergi iadesi yolsuzluğu ile ilgili gensorunun Meclis gündemine alınmasını MC partileri ve yandaşlarının oylarıyla reddettirdi. Ana yolsuzluk iddiaları ve yakınlarına haksız kazanç sağlama hikâyeleri mobilya dosyasından ibaret değildir. Demirel ailesi'nin çimento ihracatı, üzerinde önemle durulmayı gerektirecek ve faillerini Yüce Divan'a kadar gönderebilecek yeni bir konudur.»

«...dünya çimento fiyatlarının devamlı yükselme gösterdiği, yani vergi iadesine gerek kalmaksızın da kolayca ihraç edilebileceği, iç piyasada da darlığının baş gösterdiği bir dönemde, Demirel Hükümeti tarafından, vergi iadesi yapılan 300'e yakın mal arasından yalnızca çimento ihracatında vergi iadesini beş kat artıran bir kararname çıkarılmış, Demirel Ailesi'nin GÖLTAŞ Firması, eskisinin beş katı vergi iadesinden yararlandırılmıştır.

Mesele bununla da bitmemektedir. Demirel Ailesi'nin GÖLTAŞ Firması, daha önce hazırladığı bir ihracatı bu kararname çıkıncaya kadar geciktirmiş, Demirel Hükümeti kararnameyi yayınlar yayınlamaz bir ay içinde gümrük çıkış beyannamesini doldurarak eskisinin beş katı vergi iadesini sağlamıştır. Demirel Ailesi'nin, Demirel Hükümeti'nin yeni kararnamesinin kendilerine sağlayacağı bu yeni olanağı önceden bilmeden böyle bir beklemeye gerek duymayacağına göre, Demirel Ailesi'nin Demirel Hükümeti'nin kararnamesini, yayınlanmadan önce nasıl öğrenebildiği de ayrıca üzerinde önemle durulmayı gerektirmektedir.»

«...MC Hükümeti geldiğinden sonra artan ve hergün günlük gazetelere konu olan ve piyasada çeşitli söylentilere kaynaklık yapan çimentoda vergi iadesi yolsuzluğu iddialarını araştırmak için Ticaret Bakanlığı dışında Gümrük ve Tekel Bakanlığı örgütü tarafından düzenlenen Gümrük Çıkış Beyannameleri üzerinde de durmak gerekmektedir. Bu takdirde, mobilya yolsuzluğunda ortaya çıkan LICHTENSTEIN'ın dışında yine aynı yolsuzluk nedeniyle hakkında gıyabi tutuklama kararı verilen Atilla Özçelik'in ortak olduğu DELTA Şirketi ile yeniden karşı karşıya gelinmektedir.»

Açıklamada, bundan sonra dış piyasada çimento birim fiyatlarının devamlı, büyük yükselme gösterdiği bir dönemde Ecevit'in başkanlığındaki koalisyon hükümetinin bu nedenle düşürdüğü, çimentoda vergi iadesi oranını Demirel hükümetinin 5 katı arttırdığını ve Demirel kardeşlerin ihraç teseli beyannamesini yaptırdıkları bir parti çimento ihracatının kesinleşmesi için 4 aya yakın süre kararnameyi bekledikleri ve ancak ondan sonra gümrük çıkışını yaptırdıkları yeni belgelerle ortaya konmaktaydı.

Daha sonra MC Hükümeti'nin çıkardığı kararnamenin incelenmesine geçiliyor ve şöyle deniyordu :

«...MC Hükümeti, 11 liste içinde ve her listede 30 kadar mal türüne tanıdığı vergi iadesinde yalnızca çimento için ayrı bir düzen getirmektedir. Çimento ihracatındaki vergi iadesinde ise MC lideri Demirel'in kardeşleri başrolü oynamaktadır. Bu durumun bir tesadüf olduğu iddia edilemez. Demirel'in, ticaretle uğraşan kardeş ve yeğenleri için özel kararname çıkartılmıştır, özel muamele yapılmaktadır.»

«...1975 yılında çimento birim ihraç fiyatı 29 dolar olmuştur.

Buna karşın MC Hükümeti, çimentoya uygulanan vergi iade oranını beş kat artırmıştır. Bu işlem, başrolü Demirel'in yakınlarının oynadığı vergi iadesi ticareti ile uğraşanlara Hazineden ve açıktan para vermekten farksızdır.

Diğer yandan MC Hükümeti dönemi çimento kıtlığı dönemi de olmuştur. Türkiye'de çimento karaborsa fiyatlardan satılmıştır. Özel kesimin yayın organları ve günlük basın bunu devamlı olarak dile getirmektedir.»

Açıklama şöyle son buluyordu :

«1975 yılında ve 1976 yılının ilk aylarında Demirel'in kardeşleri çimento ihracatı yaptıkları gerekçesiyle milyonlarca lira vergi iadesi almışlardır. Eldeki belgeler, vergi iadesine hak kazanmak için gösterilen ihracatın, mobilya yolsuzluğuna adı karışan kişiler, yerler ve şirketler aracılığıyla yapılmış gösterildiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, Demirel'in kardeşlerinin milyonlarca lira vergi iadesi alırken gerçekte ihracat yapıp yapmadıklarının araştırılmasını gerektirmektedir. Bu belgeler, çimento ihracatının, en azından bir bölümünün de hayali olabileceğini göstermektedir.

Fakat daha önemlisi, çimento kıtlığının arttığı bir dönemde ve dünya fiyatlarının yükseldiği bir zamanda çimentoya uygulanan vergi iade oranlarının yükseltilmiş olmasıdır. Bundan dolayı Hazine büyük kayıplara uğramış, Demirel'in kardeşleri ise büyük kârlar sağlamıştır. Çimento stokçuluğu ve kıtlığı başlamıştır.

Yasama organınca duruma el konulmalıdır.»

Olayın basındaki yansıması :

Açıklama, ertesi günkü basında Karataş TRT'si ve MC yanlısı gazeteler dışında, gerektirdiği ciddiyetle yer aldı. Gazetelerin birçoğunun birinci sayfalarını hemen tamamen işgal eden olay, kamu oyuna en büyük puntolu manşetlerle şöyle duyuruluyordu : **«Demirellere ait yeni bir yolsuzluk iddiası», «Önce Demirel hükümetince 'Özel hükümlü' kararname çıkarılıp, sonra, mobilya olayındaki kişilerin aracılığıyla çimento ihraç edilerek milyonlarca lira vergi iadesi sağlanmış»; «Mobilya olayında olduğu gibi çimento ihracatında da alıcı firmaların İsviçre'de bulunduğu saptandı», «Demirel ailesi çimento ihracatından milyonlarca liralık vergi iadesi aldı», «satışlarda acentalığı mobilya yolsuzluğuna adı karışan Atilla Özçelik'in Delta şirketi yaptı», «TİP Demirel kardeşlerin vergi iadesi aldıkları çimento ihracatına el konulmasını istedi»** vb.

Birçok yazar ve gazeteci konuya ilişkin özel makale ve yorumlarında olayı incelediler. Birkaç örnek verelim: Politika'da «Hayali mobilyadan hayali çimentoya mı» başlıklı başyazıda «Türkiye İşçi Partisi'nin dün belgeleriyle birlikte basına sunduğu «Çimento ihracatından Demirel ailesinin devlet yardımıyla vergi iadesi sağladığı» iddiası, çeşitli yönleriyle ilginçtir».

«... Şimdi durup düşünmek gerekir. Bakanlar Kurulu, piyasa kurallarına da, Türkiye'nin çimento alanındaki gerçeklerine de tümüyle ters düşen bir hükmü, 16 Eylül 1975 tarihli kararnameye nasıl koyabilmiş ve böylece çimento ihracatçılarına inanılmaz bir avantaj ve tatlı kâr sağlayabilmiştir....»

Cumhuriyet'in Gözlem sütununda «Çimento vs..» başlığı ile olaya mizahi açıdan yaklaşılıyor ve şunlar söyleniyordu :

«Yolsuzluk dosyaları ile cephe partileri arasında «diyalektik» ilişki bulunmaktadır. Yolsuzluk dosyaları arttıkça cephe partilerinin oyları da artmaktadır. İş bu nedenledir ki, çimento torbaları, cephe milliyetçiliğinin temelini iyice kuvvetlendirecektir.

«Biliyorsunuz bu İşçi Partililer «bilimsel Sosyalizm» ilkelerini benimsedikleri için, Piyade Albay İzzettin Avlar Başkanlığındaki Sıkıyönetim Mahkemesince ağır cezalara çarptırılmışlar ve ancak af yasasıyla cezaevinden çıkmışlardır.

«TİP'liler solcu oldukları için, rejim düşmanlığı yapmaktadırlar. Ne olmuş Demirel kardeşler milyoner olmuşsa? Hep bu memleket için değil mi? Ne olmuş yani, mobilya ihracatı yaparak memlekete döviz getirmiş Demirel ailesi. 'Düşmez kalkmaz bir Allah', baksanıza Türk parasının değeri de düştü...»

Şu görüşlere yer verilmekte idi:

«...Bu çabaların yanında, Nijerya pazarı 1975 te büyük bir pazar olarak görülmüştür. Bu ülkeye 1975 yılında ihtiyacının çok üstünde çimento akışı olmuştur. 32 milyon ton çimentonun Nijerya yetkili makamlarınca çeşitli ülkelerden satın alındığı bilinmektedir. Nijerya'nın devrik devlet başkanı Gavon ve yardımcılarının ton başına en az üç dolar komisyon aldıkları herkesce biliniyor. Bu durum uluslararası bir skandal haline gelmiş, milyonlarca ton çimento, liman açıklarında duran gemilerde bekletilmiştir. İşte Türkiye'den Nijerya'ya çimento satan firmalardan birisi olarak Demirellerin ortağı bulunduğu Göltaş fabrikasının uluslararası kaçakçılık ve rüşvet pazarı Lichtenstein'da kayıtlı Solegaldo Establishment aracılığı ile böyle bir ihracatı gerçekleştirmiş olması kuşku uyandırmaktadır. Kamu oyunda tartışılan ve bazı belgelere dayanarak yapılan yayınlar bu kuşkunun görüntüsüdür...»

Olayın gazetelere yansımasından sonra daha başka yönleri de ortaya çıkmıştır. En son haberlerden biri ise Hükümet'in bir kararname ile çimento fiyatlarını % 25 ile % 35 arasında yükseltmesidir.

Kapitalizmin Kirli Yan Ürünleri

Olay güncelliğini korumakta ve CHP'nin soruşturma önergesiyle Meclis'e yansıtılmış bulunmaktadır.

3. sayımızda Başyazı'ya konu olan «Kapitalizmin kirli yan ürünleri, kirli döküntüleri»nin Demirel ailesinde somutlaşan bir görüntüsü karşısındayız.

Demirel'in başını çektiği MC iktidarının saldırganlığını giderek arttırmasında ve hiç bir yolsuzluk olayının su yüzüne çıkamayacağı bir faşist suskunluk döneminin özleminde; Türkiye'de burjuvazinin genel bunalımı ile birlikte, her ne yoldan olursa olsun «kârlarına kâr katmak»tan başka endişesi olmayan burjuvaların «özel kişisel hesap ve çıkarlar»ının da yattığı bu olayda bir kere daha gözler önüne serilmektedir.

PARTİ İÇİ EĞİTİMDE ÖNCELİKLER

YENİ SORUNLAR, YENİ GÖREVLER

Parti hareketi daha ileri aşamalara vardıkça belli sorunlar çözümlenmekte, ama bunların yerini varılan aşamanın getirdiği yeni sorunlar almaktadır. Parti içi ideolojik çalışma ve eğitimde de durum budur.

Bugün örgütümüzde eğitim çalışmalarının önemi üzerine bir görüş ayrılığı yoktur... Proudhon, Garaudy ve benzerlerinin yazdıklarını mı, yoksa bilimsel sosyalizmin temel eserlerini mi okuyacağımız ancak T.İ.P.'in çok gerilerde bıraktığı kişiler için bir sorundur... Eğitim için kullanabileceğimiz yayın olanakları geçmiştekinden daha büyüktür; ayrıca bunları sayıca, çeşitçe çok daha fazlalaştırmanın ve etkinleştirmenin hazırlıkları içindeyiz...

Ne var ki, partimiz üyelerinin bilinç düzeylerini yükseltmek, örgüt birimlerinin **kuruldukları günden başlayarak** sürekli ve verimli bir ideolojik çalışma içine girmelerini başarmak, merkezle yerel örgütler arasında eğitimle ilişkili olarak gereken kan dolaşımını sağlamak için henüz önümüzde bir çok önemli görevler bulunuyor.

KAPSAMDA ÖNCELİKLERİN BELİRLENMESİ

İşçi sınıfını iktidara hazırlayan, iktidara getiren, programının uygulanmasını sağlayan örgütlü güç, parti, bu görevlerin üstesinden gelebilmek için kapsamı son derece geniş bir eğitim çalışmasını başarıyla yürütmek zorundadır. Bunca kapsamlı bir program içinden eğitimde öncelik taşıyan alanlar seçilip, çalışmalar planlı bir biçimde gerçekleştirilmeksizin başarılı olunamaz.

Eğitimde önceliklerin ve ağırlıkların peşinen seçilmemesi, çalışmalarda belirsizliğe, kesintilere, gereksiz tekrarlara yolaçar.

Parti içinde, yetkili parti organlarınca düzenlenip uygulanacak eğitim çalışmaları, parti üyelerinin yapmaları gereken ideolojik çalışmanın bütününü kapsamaz, kapsayamaz. Dolayısıyla, eğitim çalışmalarına başlarken, yada bu çalışmaları yeniden örgütlerken, mutlaka, içinde bulunulan aşamanın özelliklerini gözönüne almak ve parti içi, örgütlü ve sürekli eğitimde sınırları, öncelikleri belirlemek gerekir.

GENEL BİLİMSEL SOSYALİST EĞİTİM

Partimizin eğitim çalışmalarının propaganda ile içiçe geçen birinci bölümü genel bilimsel sosyalist eğitimdir. Dünya ve Türkiye'de sınıf mücadelesinin geçmiş deneylerinin **en temel çizgileriyle** öğrenilmesi; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelemizin sürdürüldüğü koşulların, hedeflerinin **genel olarak** kavranması; bilimsel sosyalist felsefe ve ekonomi politiğin **ana ilkelerinin** özümsenmesi bu tür çalışmaların kapsamına girer.

Parti üyelerinin bilinç düzeyleri ve yaratıcılıkları ile genel bilimsel sosyalist eğitim arasında sıkı bir ilişki vardır. Öteki bütün eğitim çalışmalarının başarısı, sonunda, bu alanda sağlanan ilerlemenin ne ölçüde olduğuna bağlıdır. İlkel ve yüzeysel sosyalizm anlayışının yerini bilime dayanan ve bütünlüğü olan bir dünya görüşünün alabilmesi de böylece mümkündür.

Fakat, özellikle içinde bulunduğumuz kuruluş aşamasında, genel sosyalist eğitimin gerçekleştirilmesinde **temel yük** tek tek üyelerin omuzlarındadır. Partimiz, doğrudan ya da dolaylı olarak, gerekli eğitim kaynaklarını yayınlamak, merkezde ve yerel örgütlerde kitaplıklar kurmak, üyelerinin okuma alışkanlıklarını geliştirmek, okumalarını yönlendirmek, üyelerini incelemeler yapmaya teşvik etmek olanaklarına sahiptir. Bu olanaklar, şüphesiz, partimizin gelişmesine paralel olarak daha da artacaktır. Ancak, bütün bunların ötesine geçerek («parti okulu» gibi özel düzenlemeler bir yana) **parti içi örgütlü çalışmalarda** genel bilimsel sosyalist eğitime büyük ağırlık tanımak öncelikleri yanlış belirlemek anlamını taşır.

PROGRAM, GÜNLÜK GELİŞMELER VE EYLEMİN DEĞERLENDİRİLMESİ ETRAFINDA EĞİTİM

Sosyalist eğitimin diğer bir bölümü «ve kısmen bir yolu» olarak, somut amaçlar, gelişmeler ve eylemlerden hareketle ideolojik çalışma büyük önem taşımaktadır.

Genel bilimsel sosyalist eğitimin başlıca kaynakları ya belli olaylar, mücadeleler bütününden çıkartılan genel sonuçların özetlenmesi, ya da özel bir ülkede ve özel tarihsel koşullar altında gerçekleşmiş olay ve mücadelelerin değerlendirilmesi niteliğindedirler. Bu özelliklerine rağmen, toplumsal gelişmelerin birtakım yasaları olması sonucu, klasik kaynaklar dikkatle incelenip yararlanıldıkları zaman kendi mücadelemiz açısından canalıcı öneme sahiptirler. Bu nedenle de genel bilimsel sosyalist ideolojik çalışmanın **yerine** bir başka çalışmanın konulması asla mümkün değildir.

Ancak genel bilimsel sosyalist eğitim çalışmalarının program, günlük gelişmeler ve eylemin değerlendirilmesi etrafında eğitim çalışmalarıyla pekiştirilmesi, somutlaştırılması, Parti içi eğitimin ana işlevidir. Parti içi örgütlü eğitim çalışmalarının kapsamı ve öncelikleri belirlenirken, bu pekiştirilme ve somutlamanın taşıdığı ağırlığın bir an bile gözden uzak tutulmaması zorunludur.

Kaldı ki, somut amaçlar, gelişmeler ve gerçekleştirilen eylemlerden hareketle ideolojik çalışma «tamamlayıcı» işlevinin yanısıra, kısmen genel ilkelerin öğrenilmesinin bir yolu olarak da yarar sağlar. Konuların özelden genele doğru geliştirilerek ele alınması, propaganda ve ajitasyonda olduğu kadar eğitimde de kullanılabilecek bir yöntemdir.

PARTİ PROGRAMININ KULLANILMASI

Parti içi eğitim çalışmalarında parti programının ve tüzüğünün taşıdığı anlam üzerinde, **Çark - Başak**'ın bir önceki sayısında yeralan yazıda yeterince durulmuştu. Şimdi şu soruya cevap vermenin zamanıdır. Partimiz programı ve tüzüğü bir eğitim malzemesi olarak nasıl kullanılabilir?

Genel olarak bütün eğitim çalışmalarında örgüt biriminin üye yapısı ve diğer koşulların eğitiminin gerçekleştiriliş biçimini etkileyeceği açıktır. Parti program ve yüzüğü eğitim malzemesi olarak ele alınırken, bunun hangi biçimde yapılabileceği bir örgüt biriminden ötekine farklılıklar gösterebilir. Ancak, program ve tüzük etrafında yapılacak eğitimde bütün örgüt birimlerinde birden izlenmesi yararlı olacak yöntemler de vardır. Programın «temel düşünceler» ve «program» bölümü birlikte ele alınmalı; önceden konuların derinliğine işlenmesine elverişli olacak sayıda altbaşlık belirlenmeli; üyelerden, özellikle yöneticilerden mümkün olduğu kadar çok sayıda kişi belirli eğitim çalışmalarını yönetmek üzere görev almalı; yalnız ilgili konu-

(Devamı 7. sayfada)

BURJUVAZİNİN HESAPLARI VE TİP

Behice BORAN
Genel Başkan

Gençliğe yapılan silahlı saldırılar ve bu saldırıların yaralanma ve ölümlere yol açan kanlı sonuçları son günlerde tüm ölçüleri aşan boyutlara ulaştı. Bir sağ-sol çatışması değil, sağ'ın tek taraflı ve güvenlik görevlilerince hiç engellenmeyen, öldürme kastiyle açık saldırılarının geliştiği artık hiç kimsenin tartışamıyacağı bir açıklıkla ortaya çıktı. Bu kanlı saldırılar, başta üniversiteler ve öğretmen okulları olmak üzere tüm öğretim kurumlarını, öğretmenlerini ve öğrencilerini «solcu»lardan temizlemek, geri kalan kitleyi baskı altına alıp «ülkücü» (ırkçı, şoven, milliyetçi) ve/veya «akıncı» (şeriatçı, yobaz) ideolojiyle şartlandırmak amacına yöneliktir.

Türkiye'de tüm demokratik, ilerici, sol, sosyalist akım ve hareketleri bastırmak, toplumun sol'a yönelik gelişimini saptırmak için öğretimin ve genç kuşakların kontrol altına alınması ve «hizaya getirilmesi» şart görülmektedir. İdeolojik düzeyde yapılmak istenen budur. Ama ideolojik düzeyde bunun gerçekleştirilmek istenmesi, asıl yapısal düzeyde yapılmak istenenin bir ön veya yan koşulu olarak görülmesindendir. Toplumda en göze çarpıcı, heyecan yaratıcı, birinci sayfalarda büyük manşetlerle verilen olaylar her zaman en önemli, toplumun gidişini belirleyici olaylar değildir. Bu ön plana çıkarılan olayların ardında ve altında yatan, haber olarak küçük manşetlerle, veya iç sayfalarda verilen olaylara, gelişmelere bakmak gerekir. Bunu yaptığımız zaman, büyük sermayeci sınıfın işçi sınıfından şikayetlerinin ve taleplerinin gittikçe yoğunlaştığını ve tutumunun sertleştiğini ve MC iktidarının da aynı çizgiyi açıkça benimsediğini görüyoruz.

Sermaye ve onun politik çevrelerinde en çok sözü edilen konu «çalışma barışı»dır. Bunun anlamı, işçi sınıfı mücadelesinin, direnişlerin, ücret ve işverene mali külfet yükleyen ekonomik/sosyal hak taleplerinin durdurulmasıdır. Ücretlerin dondurulması, hak taleplerinin dizginlenmesi açıkca dile getirilmektedir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için de sendikal hareketin «düzene sokulması», kendilerinin deyimiyle, ücret ve hak taleplerinin «ölçüsüz» artışına sebep olan «sendikalar arası rekabet ve mücadelelerin» ortadan kaldırılması şart görülmektedir. İşçi sınıfının ekonomik mücadele araçları olan sendikalar kontrol altına alınabilsin ki, ücret ve hak talepleri dondurulabilsin. Büyük burjuvazi daha 1970'de 274 sayılı sendikalar kanununu değiştiren kanun tasarısının kabulü ile bu temel dileğini gerçekleştirme yoluna gitmişti. Ama işçi sınıfının 15-16 Haziran hareketiyle gösterdiği tepki tasarının kanunlaşmasını önledi. Sırası gelmişken hatırlatalım ki, Millet Meclisi'nde tasarı lehinde oy kullanan CHP, işçi sınıfındaki güçlü tepki üzerine Senato'da aynı tasarıya karşı çıktı.

Aylarca önce, yaz sonlarında, işverenler Çınar Oteli'nde yaptıkları iki gün süreli kapalı toplantılarında yukarıda belirttiğimiz talepleri saptamışlar ve bunların gerçekleştirilmesini hükümetten istemeyi kararlaştırmışlardı. Ondan sonra da bu talepler tekrarlandı durdu. Son günlerde Demirel ve Erbakan'ın verdiği demeçler MC iktidarının ücretlerin ve diğer taleplerin dondurulmasından yana olduklarını üstü örtülü ifadelere yer bırakmayan bir açıklıkla ortaya kondu. Demirel televizyonda yayınlanan bir demecinde taban ve tavan ücretlerin saptanmasından söz ederken, Erbakan iş adamlarıyla yaptığı bir toplantıda ücretlerin bir «çerçeve» içinde kalması gereğini belirtip beşyüz liraya iş arayanların yanında birlerce lira alan sendikalı işçilerin ücret artışı taleplerini yerdi.

Gençlere kanlı saldırıların rekor düzeye ulaştırıldığı son iki hafta içinde büyük burjuvazinin sesi de daha yükselmiştir. Büyük burjuvazinin örgütü olan Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği başkanı Feyyaz Berker'e göre «işçi-işveren ilişkilerinde bugün ortaya çıkan durum», mevcut ve yeni yatırımları etkileyecek ve «ekonomiyi uçuruma doğru sürükleyecek» kadar vahimdir. Berker'e göre, «Kavga, 870 bin sendikalı işçi ile bin kadar sanayi işletmesi arasında sürüp gitmektedir.» Böylece Berker, durumdan büyük tekelci sermayenin rahatsız olduğunu ve yukarıda sözünü ettiğimiz taleplerin bu kesimden geldiğini açık seçik ortaya koymuş olmaktadır. Berker'in önerdiği çözüm, işçi ve işverenin «elele vererek» üretimi artırmaları ve «tüketicinin satın alma gücünü düşürmeyecek şekilde maliyet ve fiyat artışlarını» önlemeleridir. Fiyat artışları önlenemiyeceğine ve gerçekte önlenmek de istenmediğine göre, «maliyet artışları»nı önlemek üzere ücret artışları dondurulacaktır. Berker'in önerisi, sermaye - emek arasında sınıfsal uzlaşma ve işbirliğidir ki, bu, faşizmin tipik öneri ve gerekçeleri arasındadır.

Feyyaz Berker önerilerini, işçi sınıfı için, dışı şekerli içi zehirli bir hap halinde sunarken bir kesim işverenler daha sert bir tutum içine girmişler ve sertliklerini bir şeker tabakasıyla örtmeye dahi gerek görmemişlerdir. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun 11. Genel Kurulu'nda bütün işverenler «dayanışma ve güçlenmeye» çağrılmışlardır. «Çalışma barışı» üzerinde ısrarla durulmuş ama bu barışın, Berker'in önerdiği gibi «işçi ile işverenin elele vermesi» ile değil, işverenlerin dayanışma ve güçlenmesiyle sağlanacağı vurgulanmıştır. «İşçi sendikaları ile bir temas yapılıp yapılmayacağı» konusunda bir soruyu Konfederasyon Genel Başkan Yardımcısı Baydur, «çalışma barışının işverenlerin güçlenmesi ile sağlanabileceği» şeklinde cevaplamış ve «Güçlü olana yaklaşılır. Lokavt gücü, grev gücünü aştığı gün el uzatılacaktır.» diye eklemiştir. Bu çeşit konuşmalarla sanayici sınıf işçi sınıfına düpedüz savaş ilan etmiş durumuna girmiştir.

Burjuvazi için en kestirme yol tam boy açık faşizme gitmektir. Ama burjuvazinin buna gücü -ve cesareti- yetmemektedir. Büyük sermaye, hegemonyasını burjuvazinin kesimleri içinde dahi kabul ettirecek, hele toplumun demokratik güçlerine, işçi ve emekçi kitlelerine dayatabilecek güçte değildir. Dünyadaki tüm faşizm uygulamalarından çıkan ders de cesaret verici değildir. Her ne kadar bu rejimlerin büyük sermayenin çıkarları için «biçilmiş kaftan» olduğu kanıtlanmışsa da, kalıcı olamadığı, sonunda toplumu daha büyük dar boğazlara sürükleyerek devrilip gittiği de her seferinde ortaya çıkmıştır. Bu durumda burjuvazi bir yandan tam boy faşizme götürecek girişimleri desteklemekte, devlet mekanizmasının, öğretim sisteminin, sendikal örgütlerin faşistleştirilmesi veya en azından sağcılaştırılması operasyonlarına yeşil ışık yakmakta; öbür yandan da «kitabına uygun», «özgürlükçü çoğulcu demokrasi» görünümünü sürdürücü «tedbirleri» almaya yönelmektedir. Bir CHP-AP koalisyonu, bu olmazsa CHP'li bir başka hükümet formülü bu sonuncu tasarının kapsamı içindedir.

Bu noktada, CHP'nin son zamanlardaki işçi sınıfının sendikal örgütlenişini (Türk - İş ve DİSK'i) birleştirme, en azından uzlaştırma ve CHP'nin işçi sınıfı ile bütünleşmesini sağlama öneri ve girişimleri anlam kazanmaktadır. Sendikalar arası «koalisyon» ve CHP'nin işçi sınıfı ile bir ölçüde olsun bütünleşmesi sağlanabilirse, bu, CHP'yi iktidar partisi alternatifi olarak düşünmeye başlamış olan burjuvazinin çok işine gelir. İşçi sınıfı içinde desteğini güçlendirmiş bir CHP iktidarı «çalışma barışı»nı daha kolay sağlayabilir ve «ülkenin yüksek çıkarları» adına işçilerin ücret ve hak taleplerini dizginleyebilir. Oldum olası her yerde sosyal demokrat partiler büyük burjuvazinin ikinci seçeneği olmuşlardır.

Bu çizdiğimiz genel tablo içinde DİSK'in üst yönetiminin örgüt yapısını gittikçe CHP'lileştirmeye yönelmesi sosyalist sendikaları örgütten dışarı atma girişimleri de önemli bir anlam kazanmaktadır. Böylece DİSK de burjuvazinin istediği hizaya çekilmeye çalışmaktadır: DİSK'in üye sendika sayısının artması, işçi tabanının genişlemesi, DİSK'in ilerici, devrimci niteliğini zedelememesi, daha geri çizgilere çekmemesi şartıyla olumlu karşılanacak, desteklenecek bir gelişmedir. Amaç her ne pahasına ve her ne biçimde olursa olsun işçi sınıfının sendikal birliğini sağlamak değildir. Türkiye İşçi Partililer, DİSK'in ilerici niteliğine halel vermeden, bu niteliği daha da geliştirerek, işçilerin DİSK'in çatısı altında toplanmaları çabası içindedirler.

Demokratik özgürlüklerin genişletilmesini CHP'den bekleyen, bugün için CHP'nin dışında sosyalist yasal bir partiye gerek görmeyen, işçi sınıfının «öz partisi»nin kuruluşunu CHP'nin iktidara gelip 141 ve 142. maddeleri kaldırmasını erteleyen görüş ve bu görüşün sahipleri de aynı çizgi üzerine düşmektedirler. Hele, yasal sosyalist partiyi «provokasyon» saymak ve bu görüşü işçi sınıfı içinde ve aydınlar arasında yaymaya çalışmak burjuvazinin değirmenine su taşımaktadır. Sosyalizm mücadelesinde yasal olanakları son kertesine kadar kullanmaktan kaçınmanın ne teoride, ne pratikte yeri vardır. Bu, burjuvazinin koymadığı sansürü kendi kendine koymaktır. Bundan da öte, işçi sınıfının yasal partisinin olanaksızlığı konusunda burjuvaziye ve iktidarına sosyalizm adına fetva vermektir. Bunun için de «provakasyon»un ta kendisidir.

Kaldı ki, günümüz dünyasında hiç bir ülkede demokratik özürlüklerin geliştirilmesi burjuvaziden ve burjuva partilerinden beklenemez. Burjuvazi -tüm kesimleriyle- ve burjuva partileri -tüm çeşitleriyle- demokrasi mücadelesinde öncülük niteliğini yitirmişlerdir. Bugün yalnız sosyalizm mücadelesinin değil, demokrasi mücadelesinin de öncü gücü, motoru işçi sınıfı ve onun politik örgütü, partisidir. Daha «liberal» olan burjuva partilerinin o çizgide tutulabilmesi için bile onların solundan işçi sınıfının politik hareketinden

yerine göre eleştiriler ve uyarılar, yerine göre destekleyici girişimler gelmesi şarttır. CHP liderliği ülke kamuoyu önünde demokratik özgürlükler konusunda taahhüde girmiştir. Sosyalistlerin CHP karşısında izleyecekleri politika, onu bu taahhütlerini yerine getirmeye yöneltecek politikadır. İşçi sınıfının politik düzeyde yasal örgütlenmesinin mümkün olduğu hallerde bu örgütlenmeyi gerçekleştirmek ve geliştirmek sosyalistlerin kaçınılmaz görevidir. Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşu ve bir yıla yakın faaliyetleri böyle bir örgütlenmenin mümkün olduğunu kanıtlamıştır. Ama hareketin rizikoları varmış, burjuvazi ve maşaları olaylar çıkartır, saldırılar düzenler, kadroları tırpanlayabilirmiş! Elbette. Nerede ve ne zaman işçi sınıfının politik hareketi dikensiz gül bahçesinde yürür gibi yürümüştür? Örgüt ve kadrolar mücadele içinde yoğrulur, biçimlenir, çelikleşir ve bu arada kurbanlar da verir. Burjuvazi ve iktidarları her zaman işçi sınıfının sosyalist hareketini engellemek, bastırmak isteği ve çabası içindedirler. Bunu tam başaramıyorlarsa, güçleri yetmediğindendir. Bu güçsüzlüğü daha da artırmanın yolu yasal olanakları elinin tersiyle itip beklemek değil, onları sonuna kadar kullanıp işçi sınıfını örgütlemektir.

Çizmeye çalıştığımız, burjuvazinin hesaplarına uygun düşen bu tabloda o hesapları bozan bir olgu vardır; işçi sınıfı içinde sosyalist birikimin oluşması ve artması ve bu birikimin giderek Türkiye İşçi Partisi'ne yönelmesidir. Türkiye İşçi Partisi bu birikimin yüze çıkmasının bir ifadesi olarak kurulmuş ve kurulduktan sonra bu birikimi daha da kendisine çekmeye başlamıştır. Burjuvazi, iktidarları ve T.İ.P.'ne karşı olan diğer çevreler, Parti'nin belirli bir politik çizgiyi titiz bir tutarlılıkla ve sebatla izlediğini, bu çizgiden ne sağa, ne sola saptırılamıyacağını bilmektedirler. Bu çizgi, Türkiye'nin somut, canlı gerçekliğinde verilmiş ve yaşanmış on beş yıllık mücadelenin kazandırdığı deneyimler ışığında, somut gerçeklerin bilimsel sosyalizm açısından somut tahliline dayanan en geçerli çizgidir.

Burjuvazinin ve T.İ.P.'ne karşı olan diğer çevrelerin hesaplarını bozan bu durumda, Türkiye İşçi Partisi'ne ikili bir taktik uygulanmak istenmektedir: Ya oportünizm, revizyonizm, pasifizm veya provokasyon suçlamalarıyla T.İ.P.'ni işçi sınıfı içindeki sosyalist potansiyelin ve devrimci aydınların, gençlerin gözünden düşürmek, bu çevrelerde Partiyi itibarsız kılmak; ya da, Parti'yi bu durumdan kurtulmak ve sosyalistliğini, devrimciliğini kanıtlamak amacıyla hesapsız, maceracı yollara itelemek. Birinci almaşıkta Parti tecrit edilmiş, etkisizleştirilmiş olacak; ikinci almaşıkda ise, burjuvazi ve iktidarı Parti'nin üzerine atılmak ve onu yok etmek gerekçesini ele geçirecek. Her ikisinde de burjuvazi ve iktidarı açısından aynı sonuç elde edilmiş olacak: Parti fiilen, veya hem fiilen, hem hukuken ortadan silinecek.

İşçi sınıfına, gençliğe ve ilerici aydınlara ilişkin olarak uygulanmaya çalışılan bu taktik, Doğu, Güney Doğu illeri bölgesine ilişkin olarak da uygulanmak istenmektedir. Diğer konularda olduğu gibi bu bölgenin ekonomik, sosyal geri kalmışlığına ve bölgede daha yoğun olarak uygulanan anti-demokratik, ırkçı, şoven baskılara ve kışkırtmalara T.İ.P. doğru teşhisi koymuş ve en geçerli çözümü önermiştir. Bunun için de bu bölgenin halk kitlelerinin ve kamuoyunun sempatisini ve güvenini kazanmıştır. Şimdi, sonuç vermez, maceracı görüş ve eğilimler oluşturularak, «Yeni T.İ.P. eski T.İ.P.'ten daha geri çizgiye düştü» propagandası yapılarak Parti yine benzeri ikilemle karşı karşıya bırakılmak isteniyor.

Türkiye İşçi Partisi bu oyuna gelmiyecek, onu boşa çıkarmasını bilecektir. 12 Mart öncesinde zamanın Türkiye İşçi Partisi duruma en doğru teşhisi koymuş ve olacakları önceden haber vermişti. Şimdi de öyledir. Türkiye İşçi Partisi Türkiye'nin kaçınılmaz tarihsel gelişiminin sol, sosyalist yönde olduğunu; işçi sınıfı var oldukça ve büyüdükçe, sosyalist partinin gelişiminin toplumsal dayanaklarının da var olmakta devam edeceğini bilmektedir. Türkiye İşçi Partisi şunu da bilmektedir ki, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi uzak mesafeli görüş, uzun soluk ve güçlü, ısrarlı direniş gerektiren bir mücadeledir. Bu mücadelede aceleciliğe ve maceracılığa yer yoktur. Objektif gerçekliğe ve subjektif koşullara uygun olan politik çizgi ve bu çizgide yürütülen mücadele ergeç diğer çizgilere üstünlük kazanır ve kendini kabul ettirir. Günlük çarpıcı, gürültülü olay ve girişimlere değil, alttan ve derinden akan gelişimlere bakmak, onları görebilmek ve buna göre hesapları yapıp rotayı tutturmak gerekir. Türkiye İşçi Partisi bunu yapmaktadır. Sağdan ve soldan gelen saldırılara rağmen yolunda emin adımlarla ilerlemekte, işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan biricik ciddi geçerli partisi olarak her geçen gün itibarını arttırmaktadır.

parti içi eğitimde öncelikler

(Baştarafı 5. sayfada)

da eğitimi yönetecek kişinin değil, bütün üyeler çalışmaya hazırlıklı gelmeli; yapılacak çalışmalarda parti yayınlarından, kararlarından, parti adına yapılan açıklamalardan öncelikle yararlanılmalıdır.

YURT VE DÜNYA'DAKİ GELİŞMELERİN İZLENMESİ

Yurtta ve dünyada sınıf mücadelesinin, bu mücadele ile bir bütün olan bağımsızlık ve demokrasi hareketlerinin günü gününe ve dikkatle izlenmesi yalnız eğitim için değil, bütün parti çalışmaları bakımından zorunludur. Bir bütün olarak parti eyleminin ve il, ilçe, çalışma ekibi faaliyetlerinin doğru taktiklerle yürütülmesi, gelişimlerin hiç yoksa temel çizgileriyle bilinmesine ve işçi sınıfı hareketinin çıkarları açısından yorumlanmasına bağlıdır.

Bu nedenle, tek tek bütün parti üyelerinin günlük basının iyi birer izleyicisi ve yorumcusu olmaları zorunludur. Hareketimizin yayın olanaklarının üst düzeylere çıkarılmasıyla bu ihtiyaç, şüphesiz çok daha sağlıklı bir biçimde çözümlenecektir. Ancak, bu aşamadan önce de partililerin eldeki imkanlarla yurttaki ve Dünyadaki gelişmeleri izlemeleri ve yerel çalışmalarını bu çerçeve içine oturtmaları gerekir.

Üyelerin kendi başlarına yaptıkları değerlendirmelerin örgütsel bir anlam kazanması parti birimleri periyodik toplantılarıyla sağlanmalıdır. Yurttaki ve dünyadaki önemli gelişmelerin özetlenip, değerlendirildiği periyodik toplantılarda, toplantıların yararlılığını yitirmemesi için gerekli hazırlık gerçekten emek ürünü olmalı, üyelerin belirli konularda raporlar yazma becerileri geliştirilmeli; çoğu olayların bütünlük içinde özetlenmesiyle yetinilirken, her toplantıda bir - iki gelişme üzerinde ayrıntılı olarak durulmalı; dünyadaki ve yurttaki gelişmelerin yanısıra o parti biriminin çalışma alanındaki gelişmelerin de gereken titizlikle özetlenip değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ İLE EĞİTİM

Bilindiği gibi, eğitimin en başarılısı eylemle ideolojik çalışmayı birleştirebilen eğitimdir. Bu bakımdan parti birimleri tarafından gerçekleştirilen her geniş çaplı eylemin sonrası eğitim için en uygun zamandır. Parti eyleminin eyleme katılanlarca, hep birlikte değerlendirilmesi, eksikliklerimizin açığa çıkarılmasını sağlayarak daha başarılı olabilmenin yollarını öğretir. Bu eylemin parti çalışmaları bütünü içindeki yerinin saptanması ile çalışmalar arasındaki uyum kontrol edilmiş, genel hedeflerden uzak düşülmemesi sağlanmış olur. Daha da önemlisi üst organlara pratikten doğan, geliştirici öneriler yapılmasının yolu açılır.

Çalışmaların değerlendirilmesi yoluyla eğitimde, toplantılar aradan fazla zaman geçirilmeksizin yapılması; toplantılarda yalnız eyleme katılanların söz hakkı olmalı; en başarısız eylemlerden sonra bile «küçük bir meydan muharebesinin sonuçlarına bakıp savaşın bütünü üzerine olumsuz tavır alma» havasının egemen olmasına olanak verilmemeli, çabalar daha başarılı olma olanakları üzerinde toplanmalıdır.

İDEOLOJİK ÇALIŞMADA BÜTÜNLÜĞÜ, SOMUTLUĞU SAĞLAMAK

Üyelerin kendi gayretleriyle yaptıkları çalışmalardan Genel Merkez'ce düzenlenen eğitim programlarına kadar bütün ideolojik çalışmaların aynı bütünün birbirini tamamlayan parçaları olması bilinçli çabalarımıza bağlıdır. Ancak böylece en karmaşık görünen ekonomi politik eserleri «pahalılığın nedenleri» konulu bir çalışmamızla netleşecek; diyalektik ve tarihi maddeciliğin kimi soyut ilkeleri Türkiye somutunda sosyalist hareketteki sapmaları incelerken belirginleşecek; 2. Dünya Savaşı öncesinde faşizmin niteliği üstüne yazılan değerli analizler Türkiye'de büyük burjuvazinin planları ele alınırken bir kere daha doğrulanacaktır.

Sosyalist parti içinde eğitimin hareket noktası eylem, sonucu yine eylemdir. Daha başarılı, işçi sınıfının nihai amaçları doğrultusunda bir adım daha ileri eylemdir.

«Toplumlar bireylerin iradesinden bağımsız, objektif yasalara göre gelişir; ama somutta bu toplumsal yasalar, insanların somut davranışlarında, düşün ve eylemlerinde ifadesini bulur. İnsanların, hele bireyler olarak tek tek insanların değil de belirli topluluklar olarak insanların, bu yasaların bilincine varmaları, davranış ve eylemleri buna göre düzenlemeleri, toplumun kendiliğinden oluşan evrimine iradi olarak müdahale eden ve giderek onu kontrol altına alıp çabuklaştıran yeni bir öge olarak belirir. Türkiye İşçi Partisi'nin görevi, bu bilinçlenmeyi ve bu bilinçli eylemi gerçekleştirmektir.»

— TİP Programı'ndan

İLERİCİ GENÇLİK HAREKETİ VE PARTİMİZ

Egemen sınıflar, bütün işçi ve emekçi halkla birlikte gençliğin demokratik haklarını elinden almak, onu politik körlüğe mahkum etmek istemektedirler. Burjuvazinin hiçbir dönemde eksik olmayan bu niyeti, bugün, daha açık, şiddete dayanır bir nitelik kazanmıştır. Burjuvazinin gençlik politikası, bu niteliği aldıkça, gençlerin canını hedefledikçe, bu tırmanışa en etkin araçlarla karşı çıkmak geciktirilemez bir görev olmaktadır.

Demokratik hak ve özgürlüklerin savunulmasının ve geliştirilmesinin en tutarlı mücadelecisi olan Parti'miz, bu görevi yerine getirmekte, gençlere bu mücadelenin en etkin araçlarını önermektedir. Fakat, bugünkü tırmanışın boşa çıkarılmasıyla, burjuvazinin gençliği uydulaştırma isteğinin son bulmayacağını da unotmamaktadır. Burjuvazinin elindeki mevziler birbiri arkasından düşürülmedikçe, o, bu mevzileri aynı amaç için kullanmaya devam edecektir. O halde, gençliğin önündeki mücadele hedefleri, toplumun tam demokratikleşmesine bağlı geniş bir yelpaze oluşturmaktadır. Bunun için de kalıcı, sürekli gelişen mücadele yöntemlerinin kullanılması zorunludur. Parti'miz, bir işçi sınıfı partisi olarak, gençliğe, yalnız acil hedeflere varmanın değil, uzun soluklu mücadelenin yollarını da göstermektedir. Partinin gençlik içindeki eylemi bu yöndedir.

Gençliğin kazanılması için mücadele, taktik hedeflere varmak için verilen gelgeç bir mücadele değildir, olmamıştır. Gençliğin toplumsal konumundan, sınıf mücadelesinin yasalarından kaynaklanmaktadır. Gençliğin toplumsal konumu, onun, gelecekte, toplum işlerini yürütecek kadroların geldiği kaynak olmasıyla belirlenmektedir. Dolayısıyla, toplumsal sorunlarla ilgilenmek, aydınlanmak, gençliğin doğal bir ihtiyacı olduğu gibi; toplumun temel sınıflarının genç kuşakta kendi dünya görüşlerinin kök salması için mücadeleye tutuşması da aynı ölçüde doğaldır. Bugünkü kazanımları korumak ve geliştirmek, yarın, bugün kazanılmış taze güçlerin görevi olacaktır. «Mücadelenin sonucunu gençliğin tayin edeceği» özdeyişinin anlamı budur.

Fakat, toplumda tek tek gençler değil, doğar doğmaz belli bir sınıfın üyesi olan gençler vardır. Demek ki, her toplumsal sınıfın kendi genç kuşağı vardır; toplumun genç kuşağı bunlardan oluşur. Böyle olunca, her genç, doğal olarak sınıfının özlemlerini taşıyarak yetişecektir. Ama bu demek değildir ki, her işçi genç, işçi sınıfının ideolojisini taşıyacak, her küçük burjuva kökenli genç sınıfının dünya görüşünü benimseyecektir. Nasıl babaları, anaları, burjuva ideolojisinin etkisinden bir çırpıda kurtulamıyorsa, işçi gençler de kendiliğinden sosyalizme gelmeyecektir. Bütünüyle toplumun genç kuşağının bilinçlenme düzeyi, son tahlilde, toplumda o anda varolan sınıfsal güçler dengesine bağlı kalacaktır. Fakat gençlerin yukarda değindiğimiz toplumsal konumundan gelen özellikleri, onlara her politik hareketin özel bir önem vermesini doğurmaktadır. Bu bakımdan, genç kuşağın sınıf mücadelesinde tayin edici unsuru, işçi ve emekçi gençliktir.

Burada bir noktaya dikkat etmek gerekmektedir: İşçi ve emekçi sınıfların genç kuşağı, çoğunlukla, çok kısa bir öğrenim döneminden sonra birer genç işçi - emekçi olarak sınıflarının arasına karışmaktadırlar. Ana - babalarıyla birlikte aynı sınıf okulundan geçmektedirler. Buna karşılık, küçük burjuva ve burjuva kökenli gençler genellikle daha ileri öğrenim olanağı bulabilmektedirler. Bu durum, onları, bilimsel gelişmelerden daha hızlı etkilenir, politik olaylara karşı daha duyarlı, hale getirmektedir. Burjuvazinin, öğrenimi kendi sınıf çıkarlarına kısıtlayıcı politikası da, öğrenci gençliği yeni çatışmalarla karşılaştırmaktadır. Bu olgu, öğrenci gençliğinin daha erken demokratik taleplere sahip çıkması, politikleşmesi durumunu yaratmaktadır.

Gerek işçi sınıfı gerekse burjuvazi gençliği önemini her zaman bilmişlerdir. Sosyalist ülkelerde, gençlik, sosyalizmin kuruluşunun fedakâr bir gücü olmuş, sosyalist iktidar gençliğin sosyalist ruhta yetişmesi için özel bir dikkat göstermiştir. Kapitalist ülkelerde ise, son yirmi - otuz yılda büyük değişiklikler gözlenmektedir. II. Dünya Savaşından önceki dönemde, burjuvazi, önemli gençlik kitlelerini faşizmin vurucu güçleri arasına sokabilirken (bu yalnız faşist Almanya ve İtalya için değil, başka kapitalist ülkeler için de geçerlidir), artık durum değişmiştir. O dönemde burjuvazi, gençlerin, gelecek karşısındaki umutsuzluğunu, otorite düşkünlüğüne, şiddet tutkusuna dönüştürerek bunu sağlıyordu. Bugün de, aynı umutsuzluğun maddi temelleri belki eskisinden da daha derindir. Fakat sonuç tam tersidir. Niçin?

Çünkü, bugün, anti - emperyalist, anti - tekelci mücadele cephesi eskisinden çok daha geniş ve güçlüdür. Hem toplumsal tabanı genişlemiştir, hem de başında güçlü bir sosyalist sistem vardır. Ve güçler dengesi, sürekli olarak bu cephenin lehine değişmektedir. Sosyalist sistem gençliği gürbüzce gelişmekte, ulusal kurtuluş mücadelelerine katılan genç yığınların deneyleri yayılmaktadır. Kapitalist ülkelerde sınıf mücadelesi kapitalizmi kader olmaktan çıkmakta ve aydın küçük burjuvazinin büyük bölümü anti - tekelci saflara katılmaktadır. Bütün bu gelişmelerin sonucunda: gerici ideolojilerin gençlik üzerindeki etkinliği azalmakta, hapsedildiği alanı daralmaktadır. Artık, dünya ölçüsünde bir **«ilerici gençlik hareketi»** nden söz edebilmemizin tarihsel temeli budur.

Küçük burjuva aydın kesiminin anti - tekelci saflara katılması, aynı toplum kesimi içinde yer alan öğrenci gençliğe de yansımıştır. Öğrenci gençlik, ilerici gençlik hareketinin önemli bir kolunu oluşturmakta ve taşıdığı anti-emperyalist, demokratik nitelikle toplumun demokratikleşmesi mücadelesinde yerini almaktadır. Dünyada olduğu gibi yurdumuzda da bu durum geçerlidir.

Küçük burjuvaziden gelen gençlik yığınlarının demokrasi mücadelesine katılması, bu yığınların, işçi sınıfıyla ve onun politik hareketiyle yandaş, uyumlu hale getirilmesini gerektirir. Oysa, gençliğin politik hareketliliğinin artmasıyla birlikte, burjuvazi, bu yandaşlığı bozacak yönde saptırmacaları yaymaya, kışkırtmaya da başlamıştır. Bazı burjuva ideologları, öğrenci gençliğin hareketlerini, endüstriyel gelişmeye bir tepki olan, reaksiyoner, gerici hareketler olarak nitelemişlerdir. Bunun karşıtı olarak, bazı ideologlar da, bu hareketliliği, toplumsal devrim misyonunu öğrenci gençliğin devraldığı, işçi sınıfının kapitalizmle bütünleştiği, burjuvalaştığı biçiminde yorumlamışlardır. Bu ikinci saptırmaca, devrimciliği, gençliğin enerjisiyle özdeşleştiren, işçi sınıfı disiplinine dayanıklı olmayan, ani darbelerle kapitalizmin yıkılabileceğini uman, bilinç düzeyi düşük gençlik liderleri arasında tutunabilmiştir. Özünde küçük burjuvazinin işçi sınıfı fobisini atamamış olmasından kaynaklanan «goşizm», zaten işçi sınıfıyla gençliği birbirine düşürmek amacıyla burjuvazi tarafındn kotarılmıştır.

Goşizmin belli bir sürede etkin olabilmesi, yalnız gençliği işçi sınıfına karşı kışkırtmamış, gençlik yığınlarının demokratik hedefler için mücadelenin dışına düşmesini, pasifize olmasını doğurmuştur. Bunun örnekleri 1968'den sonra hem dünyadaki, hem de Türkiye'deki gençlik hareketlerinde görülmüştür. Gençliğin önüne başaramayacağı görevlerin konması, hareketin boyutlarını daralttığı gibi hedefinden saparak yozlaşmasına da neden olmuştur.

Gençliğin «öncü» güç olarak bellenmesi, 1971 öncesinde, Türkiye'de de gençlik hareketine büyük kan kaybettirmiştir. En önemlisi, gençliğin örgütsüz kalmasına, kazanımlarını yitirmesine **katkıda** bulunmuştur. Bugün ise, öğrenci gençliğin bu deneylerden ders aldığı görülmektedir. Burjuvazi, gençliği, kendi istediği mücadele alanına çekememektedir. Gençliğin güncel taleplerini, en güncel «can güvenliği» talebini küçümseyen goşist grupçukların etkinliğinin giderek azalması bunun kanıtıdır. Parti'mizin önerdiği çözüm yollarının, Partililerin savunduğu, öncülüğünü yaptığı taktiklerin artan ölçüde benimsenmesi, ilerici gençlik hareketinin gitgide gerçek mücadele zeminine oturmakta olduğunu göstermektedir.

Parti'miz, her defasında, en etkin mücadele aracının örgütlü kitle hareketi olduğunu belirtmektedir. Bunu ısrarla savunurken, mücadelenin sonucunu her zaman kitlelerin tayin edeceği bilimsel gerçeğine dayanıyoruz. Bu yüzden de, ancak kitlelerin somut özlemlerine dayanan, onları kucaklayan örgütlenme ve mücadelelerin, gençlik yığınlarını gitgide işçi sınıfının politik hareketiyle uyuma sokacağını belirtiyoruz. Parti'mize göre, goşist saptırmalara karşı da en etkin mücadele, kitleleri mücadele hedeflerine sahip çıkarmak, her somut durumda en doğru taktikleri savunmak ve uygulamaktır.

«Bu durumda, Partili olsun veya henüz Parti çatısı altında örgütlenmemiş olsun, en büyük görev ve sorumluluk, ilerici öğrenci hareketi içinde en bilinçli kesimi teşkil eden sosyalist gençliğin omuzlarına düşmektedir. Silahlı çatışmaların reddi ve faşist zorbaların tecrit edilerek sergilenmesinde, bunun için yüksek öğrenim gençliğinin birleştirilmesinde ve nihayet, ilerici gençlik hareketine dönüşmesi için örgütlenmede ön planda onlar rol oynayacaklar, öncü olacaklardır. Hem faşist zorbaların tahriklerine kapılmaksızın, hem de, 12 Mart döneminden sonra etkinlikleri çok azalmış olmakla birlikte, hâlâ muhtelif adlar altındaki grupçuklar halinde aktifliklerini sürdürmeye çalışan «goşist» unsurların kendilerine karşı ileri süreceği her çeşit iddia ve suçlamalardan yılmaksızın, disiplinli, soğukkanlı ve sabırlı tutum ve hareketleriyle kitlelere örnek olacaklardır. Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde sosyalist öğrenci gençlik olarak onlara düşen görev budur.

— Merkez Yönetim Kurulu
23 Kasım 1975 tarihli bildiri'den

8 nisan'da ankara'da meydana gelen olaylar üzerine

8 Nisan'da SBF'nde Hakan Yurdakuler'in öldürülmesiyle sonuçlanan olaylar, Ankara'da o gün meydana gelen diğer olaylarla birlikte bir bütün oluşturuyordu. Olaylar, münferit başıbozuklukların değil, birbirine bağlı halkalardan oluşan bir planın varlığını kanıtlıyordu. Bütün olaylarda, aynı güçler belli bir hedefin peşindeydiler. «Olayların hükümetle ilgisi» böylece ortaya çıkıyordu.

Bir «Kanlı Perşembe»yi yaratan ikinci olay, Siyasal Bilgiler'deki cinayeti protesto amacıyla, Hukuk Fakültesi bahçesinde toplanan 600 kadar öğrencinin Cemal Gürsel meydanına doğru yürüyüşe geçmesiyle başladı. Bu ana kadar ortalıkta bir tek güvenlik yetkilisi gözükmezken, öğrenciler Kurtuluş Lisesi önünde toplandıkları sırada Hacettepe Üniversitesi yönünden 2 otobüs polisin ve bir panzerin, yakındaki benzin istasyonuna yaklaşarak durduğu görüldü. Yetkililerin önceden hiçbir uyarısı olmaksızın, otobüslerden tabancaları çekili olarak inen 100 kadar polis, bir kısmı Hukuk Fakültesi'ne bir kısmı da Kurtuluş parkına doğru, öğrenciler üzerine **ateş açarak** koşmaya başladı. Açılan ateşin «topluluğu dağıtmak» amacı taşıdığı, ancak o akşamki TRT haber bülteninden öğrenilebiliyordu. Dikkati çeken nokta, gelişigüzel kaçışan topluluğun, atılan ses bombalarıyla Kurtuluş Lisesi önüne toplanmak istenmesiydi. Buradan kaçma olanağı yoktu ve lisenin yakınındaki sokaklar Niğde yurdundan gelen komandolar tarafından tutulmuştu! Böylece, bir anda, orada toplanmak zorunda bulunan topluluğun üzerine dört taraftan birden yaylım ateşi açıldı. Bu arada bazı polislerin çift tabanca kullandıkları görülüyordu. Yaylım ateşi sonucunda, **Burhan Barım** olay yerinde, **Orhan Ensari** de kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti. Görgü tanıkları, durumu Kurtuluş parkı önünde izleyen bir trafik polisinin de, belinden çıkardığı tabancayı iyice nişan alarak ateşlediğini açıkladılar.

Olayların uzantısı, aynı paralellik içinde, Hacettepe Üniversitesi'nde de sürdü. Üniversite öğrencileri, H. Yurdakuler'in öldürülmesini protesto amacıyla, saat 12.30 sıralarında Temel Bilimler binası ile Hastane arasındaki heykelin bulunduğu geniş alanda toplandılar. Alanın çeşitli yerlerinde 3 panzer ve bir polis arabası dolu vaziyette bekliyordu. Bu sırada 50 kadar tanınan komando, derse gireceklerini söyleyerek binaya girdiler. İçeri giren komandolarla öğrenciler arasında çıktığı ileri sürülen kavga üzerine, polisin binaya girip kapıları tutarak çıkanları coplamaya başladığı görüldü. Bunun üzerine, olayı protesto amacıyla daha kalabalık bir öğrenci topluluğu alanda toplanıyordu. 5 dakika içinde ayrı ayrı yönlerden toplam yüze yakın polis öğrencilerin karşı tarafında toplandı. Öğrenciler arasında doğan şaşkınlıktan yararlanan polis, öğrencilerin üzerine cop ve panzerlerle saldırdı. Çok sayıda öğrenci yaralandı.

Hacettepe'deki olaylar bununla da bitmedi. Öğleden sonra, Hazırlık öğrencileri üzerine komandolar tarafından saldırıldı. Korunmak için Atatürk heykeli çevresinde toplanan öğrenciler, bu kez de polisin copu, panzeri ve silahlarıyla karşılaştılar. Ne tesadüf ki (!) bir kez daha öğrenciler, yurda doğru kaçışmaya zorlanıyordu. Dikkati çeken nokta, saldırıların önceden ince ince planlandığını gösterecek biçimde, öğrencilerin kaçışlığı her yerden bir polisin çıkmasıydı. Yurt önüne sürülen öğrenciler, aniden açılan ateş üzerine yurda sığındılar. Bu arada, polisin megafonla «Yurtta suç işleyenler vardır» biçiminde konuşması üzerine, Yurt müdürü içerden, böyle bir durumun olmadığını açıkladı. Buna rağmen, polislerin yurt pencerelerine doğru ateş açtığı görüldü. Yaralanan arkadaşlarını hastaneye götürmek için çıkan öğrenciler de yine polis kurşunlarıyla arkadaşlarını bırakarak geri girmek zorunda kaldılar. Bir yandan da polis, yurdu aramak amacıyla Rektör'den izin alıyor, Rektör de bunu onaylıyordu. Bunun üzerine yurda giren polis, bütün katlardaki öğrencileri zemin katta topladı. Merdivenlerden inen öğrenciler sürekli cop darbeleri altındaydılar. Salona toplanan öğrenciler, polis tarafından yere yüzükoyun ve elleri enselerinde olacak biçimde yatırıldılar. Polisler, hatta kadın polisler, öğrencilerin sırtları üstünde tepiniyorlardı. Başını kaldırmak isteyen her öğrenci, kız olsun erkek olsun, küfür, tekme, yumruk ve copla karşılanıyordu. Odalara çıkan merdivenlerde kan gölcükleri oluşmuştu. Üstü başı yırtılmayan, yara almayan öğrenci yok gibiydi. Polisin insanlık dışı tutumuna maruz kalan yalnız öğrenciler de olmadı. Gördüklerini insanlık onuruna sığdıramayan yurt müstahdemleri, yurt müdürü ve çevredeki kahvelerde bulunan ma-

halle sakinleri bundan paylarını aldılar! Gözü dönmüşlüğün bir örneği de şuydu: Diğer arkadaşlarıyla aynı biçimde davranmak istemeyen bir polis, memuru, ötekiler tarafından dövüldü! Bu sıralarda Başbakan Demirel, gazetecilere, «Nerede ne olmuş» diye sormaya hazırlanıyordu!

Bütün bunlar raslantı mıydı? Raslantı olmadığı, şehrin hemen her yerinde, aşağı yukarı aynı senaryonun oynanmasından belli

oluyordu. Uzun süredir komandoların işgali altında olduğu halde sözde «öğrenime açık» olan, fakat ilerici öğrencilerin derslere girmek için okula geldikleri hergün tatil edilen Ankara Devlet Mimarlık ve Mühendislik Yüksek Okulu'nda 8 Nisan'da da aynı olaylar tekrarlanıyor; fakat bu kez, hergün bahçede bulunan polislerin her nedense bahçeyi terketmeleri üzerine, binadan çıkan komandolar silahlı olarak ilerici öğrencilere saldırıyorlardı. Olaylara kolluk kuvvetleri tam anlamıyla seyirci kalıyor, 50 kadar öğrenci yaralanıyor, biri kız 3 öğrenci ise ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılıyorlardı.

Saldırganlar her yerde aynı örgütlü komandolardı; onlara engel olmayan, hatta onlarla beraber saldırıya uğrayanların peşine düşen, yaralayan da yine belli «sorumlular»dı. Ve bütün bunlar, aynı kentin değişik öğretim kurumlarında aynı anda gerçekleşiyordu.

harmanlı köyünde olaylar sürüyor

Diyarbakır'ın Bismil İlçesine bağlı Harmanlı köyünde, bir ağa'nın köy arazisine sahip çıkmaya kalkmasıyle başlayan olaylar bitmedi. 1939 yılından beri köy halkı tarafından kullanılan topraklar üzerinde hak iddia eden 4 köyü sahiplenmiş ağa'ya karşı tüm köy halkı direniyor. Ağanın isteği üzerine köye jandarmalar geliyor. Köylüler dövülüyor, dipçikleniyor, çeşitli hakaretlere uğruyorlar. Köylülerin direnişleri kırılmaya çalışılıyor. Olaylar köy halkına ve çevre köylülere ağa'nın baskı, zulüm ve haksızlıklarına kimlerin yardımcı olduklarını gösterdi. Bütün bunlar işçi ve emekçi sınıflara karşı her yerde uygulanan baskı ve zulümün bir parçasıdır. Doğu ve Güneydoğu bölgesinde ise bu baskı ve terörün ırkçı şöven niteliği de var. Bunu unutmamak gerekir. Buna karşı verilecek mücadele ise işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinden ayrı, ondan kopuk değil. Nitekim, Gaziantep Bölge Toplantısı'nda konuşan Genel Başkan Boran bunu çok açık bir şekilde anlattı. Burjuvazinin bölge halkı üzerindeki tahrikleri, provokasyonları ve baskılarını sergiledi.

Tüm baskı ve sömürüden kurtulma mücadelesindeki başarının ve kurtuluşun işçi sınıfının mücadelesiyle kaynaşmak ve onunla bütünleşmekle mümkün olduğunu belirtti.

DİSK genel sekreteri Güzelce öldü

DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce 11 Nisan 1976 günü yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak öldü.

7 Eylül 1922'de İstanbul'da doğan İbrahim Güzelce, genç yaşta mürettip olarak hayata atıldı. 1940 yılından itibaren

sendikal eylemlere giren Güzelce, 1948 yılında İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikası'nın Genel Sekreter'liğine seçildi. Daha sonra BASIN - İŞ adını alan bu sendikanın 1963 ila 1967 yılları arasında Genel Başkan'lığını yaptı. .

13 Şubat 1961 yılında kurulan Türkiye İşçi Partisi'nin kurucu üyeleri arasında bulunan Güzelce, 13 Şubat 1967 de Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) kurucu üyelerinden biri ve ilk Genel Sekreter'i oldu.

1968 yılında Almanya'ya işçi olarak giden Güzelce, bir süre mürettiplik yaptıktan sonra, Alman Sendikalar Birliği'nin Berlin Yabancılaı Bürosu'nda danışman oldu.

21 Mayıs 1975 yılında toplanan DİSK 5. Genel Kurulu'nda Genel Sekreter'liğe seçilmişti. .

parti ve sendikal hareket

Demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, emperyalizmin geriletilmesi ve sosyalizm yolunda ileri adımlar atılması mücadelesinin itici, öncü ve temel gücü işçi sınıfıdır. Böyle olduğu için de, bu mücadelede, işçi sınıfının ekonomik ve politik örgütlenmesi ve iktidar hedefine yönelik doğru çizgide yürütülen kararlı eylemi tayin edici unsur olacaktır. Bu örgütlenmeler geliştirildiği ve mücadelenin gerekli kıldığı nitelikte oluşturulduğu oranda işçi sınıfı iktidara yürüyecektir.

Türkiye İşçi Partisi, kapitalizmden sosyalizme geçişi ve sosyalizmin gerçekleşmesini sağlayacak tarihsel toplum gücü olan işçi sınıfının partisidir. Bunun için de Parti'nin görevi, işçi sınıfını bu işlevini yapacak bilgi, bilinç ve eylem düzeyine kavuşturmaktır.

Türkiye İşçi Partisi'nin, işçi sınıfının ekonomik mücadelesine ve ilerici sendikal harekete bakış açısını bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Parti, işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin ve bu alandaki örgütlenmesinin gelişip güçlenmesini, bu hareketin ilerici bir çizgide oluşturulmasını sağlamayı en önemli görevleri arasında görür. Partililer işçi sınıfının sendikal mücadelesi içinde aktif olarak, en önde çalışarak yer alıyorlar.

İşçi sınıfının en geniş kitlesinin bir araya geldiği sendikalar, sosyalist eylemin kapsamı içine girerler. Bunun aksi düşünülemez. Çünkü işçi sınıfı tarihsel görevini yapacak bilinç ve örgütlenme düzeyine Parti eylemi içinde ulaşacaktır. Öte yandan, burjuvazinin ve sosyalizm adına yola çıktığını söyleyen sağ ve «sol» sapkın akımların işçi sınıfını bu noktaya gelmekten alıkoymaya yönelik ve onu boş hayallerle avutacak, çıkmaz yollara saptıracak girişimleri de sürüp gitmektedir. Bu, işçi sınıfının sendikal hareketi içinde de yürütülmekte veya buna çalışılmaktadır. Bu yüzden bu alanın onlara, onların etkisine açık bırakılması nasıl düşünülebilir? Hele bunu «sosyalistlik» adına istemek, burjuvaziden başka kimin işine gelebilir?

Günümüzde bu konuda ileri sürülen ve mutlaka yıkılması gereken bir düşünce, «Türkiye'de sol bölünmüştür, bu her yere yansımaktadır. Onun için özellikle sendikalara siyasi çizgi farkları sokulmamalıdır. Sokulursa işçi sınıfının birliği bozulur» şeklinde ifade edilebilecek düşüncedir.

Dikkati çeken nokta, bu «itiraz»ların sosyalizm adına ve entellektüel bazı gruplar tarafından yapılır olmasıdır. Böyle bir çizgi tutturmak, bazılarının da işine gelmektedir. Yoksa işçiler DİSK'e, onu sosyalist bir örgüt, sosyalist çizgide bir hareket olarak gördükleri için geliyorlar, bunu benimsiyorlar, en azından bu durumu kabul ederek DİSK'lı oluyorlar.

Durum bu iken, eğer işçiler en geçerli, en doğru, böyle olduğu içinde her gün daha da güçlenen bir hareketin bayrağı altında toplanıyorlarsa, «sendikal hareket içine siyasi çizgi farklarını sokan»lar, bu objektif gerçeği kabul etmeyip bölücülük yapanlar, bu «itirazcı»lar olmuyor mu? Neden güçsüzlükleri ve geçersizlikleri ortaya çıkmaya başlayınca «sosyalist olalım ama tarafsız sosyalist olalım» yaygarasına başlıyorlar ve gerici sendika yöneticilerinin kullanageldikleri malum metodlara başvuruyorlar? Güçlerinin yettiği oranda ve alanda tasfiyeye yöneliyorlar. İlerici sendikal hareketin, bu niteliğini devam ettirecekse, sosyalist birikimi içinde taşımak ve sendika içi demokrasi ilkelerini işletmek zorunda olduğunu unutuyorlar.

Türkiye İşçi Partililerin bütün bu konularda tutumları açıktır. Partililer, görevlerinin bilinciyle ve sorumluluğuyla, sendikaların işçi sınıfının kitle örgütleri olduğunu unutmadan, bu örgütlerin farklı siyasi tutumlara sahip üyeleri olabileceğini dikkate alarak davranıyorlar. Sendikaların, işçi sınıfının mümkün olan en geniş kitlesini kucaklaması için çaba sarfediyorlar. İşçi sınıfının ekonomik hreketinin, özellikle ilerici sendikal hareketin, ülke çapında yürütülen sosyalist eylemin yanında ve onun paralelinde olmasını sağlamayı görev biliyorlar ve bu yönde yılmadan çalışıyorlar. Burjuvazinin yutturmacalarına ve provokasyonlarına olduğu kadar, sağ ve «sol» sapmalara karşı da, onları etkisiz kılmak için mücadeleye giriyorlar. Bu yönde her gün ileri adımlar atılıyor.

vatan toprakları satılık veya kiralık değildir

(Baştarafı 1. sayfada)
teşkilatları ve tesisleri» «... bu anlaşmanın hükümlerine tabi olacaktır.» denilmektedir.

Bu 3. maddenin her iki fıkrası hükümlerinden ortaya çıkan durum hiç bir tereddüte yer bırakmayacak kadar açıktır : Birinci fıkrada adı geçen «tesis»lerde ABD hükümeti'ne savunma tedbirlerini yürürlüğe koyma yetkisi kayıtsız şartsız verilmektedir. 2. fıkrada, **bunlar dışında kalan** ABD «tesis»lerinin bu anlaşma hükümlerine tabi olduğu belirtildiğine göre 1. fıkradaki tesislerin bu anlaşma hükümlerine tabi olmadığı hükmü mantıki bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır.

3. maddenin 1. fıkrasında ABD hükümetine tanınan yetki, kendi başına, Türkiye'nin hükümranlık hakkını söz konusu «tesisler»de ortadan kaldırmaktadır. Kaldı ki, anlaşmanın diğer maddelerinde de hükümranlık ile bağdaşmayan hükümler vardır.

Dikkati çeken bir nokta da, Türkiye'de ABD'ye ait tüm kuruluşları kapsayan bu maddenin her iki fıkrasında da «üs» kelimesinin kullanılmasından kaçınılmış, «tesis, sistem, şebeke, teşkilat» kelimelerinin tercih edilmiş olmasıdır. Oysa, örneğin «İncirlik Tesisi»nin, nükleer başlıkların, füzelerin, bombardıman uçaklarının bulunduğu askeri bir üs olduğu çoktan beri bilinen bir gerçektir. Ayrıca, İncirlik üssünün, Amerika'nın Orta Doğu'ya müdahale edebilmesi ve kendi stratejisine ilişkin diğer faaliyetleri açısından taşıdığı önem de bilinmektedir.

Bununla beraber anlaşma, kelimeler, konusunda bu «duyarlı dikkati» diğer maddelerde sürdürememekte ve 5. maddeden itibaren üs ve üslerden söz edilmektedir.

2 — Anlaşmanın 3. maddesi ile 4. maddesi arasında Türkiye ile adeta alay eden bir çelişki vardır. 3. maddenin 1. fıkrasında, yukarıda belirttiğimiz üzere, bir takım «tesisler» sıralanmakta ve bu yerlerde «savunma tedbirlerini yürürlüğe koyma» yetkisi ABD hükümetine verilmektedir. 4. maddenin 1. fıkrasında ise, ABD hükümetinin yürütümüne bırakılan ve anlaşma hükümleri dışında tutulduğu anlaşılan bu tesisler için, «...Türk Askeri Kuvvetleri tesisleridir. Tesislerin komutanı Türk olacaktır. Tesislerde Türk bayrağı dalgalanacaktır.» denilmektedir. «Alınacak savunma tedbirlerini yürürlüğe koyma müsaadesi»nin ABD hükümetine verildiği tesisler nasıl «Türk Askeri Kuvvetleri Tesisleri» olabilir? «Türkler'in milli onurunu zedelemek» kaygısı bu çocuk aldatmacasıyla mı giderilmek isteniyor acaba?

3 — Kaldı ki, «tesisler»de Türk komutanlığı ve «Türk bayrağının dalgalanması»da bir göstermelikten öteye gitmiyor, çünkü, hemen 5. maddenin 3. fıkrasında şu hüküm yer almaktadır: «Amerika hükümeti en yüksek rütbeli Amerikan subayını her üsteki Amerikan Birliği Komutanı olarak tayin edecek ve bu Amerikan subayı üs komutanı ile direkt temas etme niteliğini taşıyacaktır. Amerikan bayrağı yüksek rütbeli Amerikan subayının bulunduğu genel karargahta dalgalanabilecektir.»

Bu Amerikalı komutana aynı maddenin 4. fıkrasında şu geniş yetkiler tanınmaktadır: «Yüksek rütbeli Amerikan subayı üslerde Amerikan tabiyetindeki personel, malzeme ve desteğinin yönetimi ve kontrolünden, üslerde Amerikan personelinin tesisleri idare ve kullanışından, onların sağlık ve sosyal durumlarından mesul olacaktır.»

Demek ki; Her üste bir Amerikan askeri birliği bulunacak ve ancak bu birliğin komutanı üs komutanı olarak tanımlanan Türk komutanı ile temas edecektir. Amerikan birliği, sivil personeli ve aileleri kendi komutanlarının emrinde üslerdeki malzeme ve tesisleri kullanacak, yönetecek, kontrol edecek, kendi sağlık ve sosyal işlerini yürütecektir; Yani kendi kendini ve üssü idare eden özerk bir topluluk olacaktır. Bu topluluk, «Ailelerin ikametahları ve bununla ilgili yardım ve sosyal faaliyetler, üslerde teknik çalışmaların cereyan ettiği bölgelerden mümkün olduğu nisbette ayrı tutulacaktır.» (4. Madde, 3. fıkra) Ayrıca, topluluğu teşkil eden ABD askeri kuvvetleri ve sivil personeli ve aileleri 19 Haziran 1951 tarihli NATO Kuvvetler statüsü anlaşmasına tabi olacaklardır. (15. Madde); Yani Devletin hükümranlığının somutta ifadesi olan Türkiye Cumhuriyeti kanunları dışında özel bir statüye sahip olacaklardır.

Dahası da var. 8. Maddede şu hüküm yer almaktadır : «Amerikan kuvvetlerinin malzemeleri ve makul ölçüde gıda ve diğer ihtiyaç maddeleri ve Amerikan askeri kuvvetleri ve aileleri için özel açılmış dükkanlar, sivil personel ve aile efradları Türkiye'ye getirilip götürülebilir. (Bunlar ithal ve ihraç edilebilir).»

Bu demektir ki, Amerikan PX satış mağazaları, buralarda satılan ve Amerikan personeline ait eşyanın gümrüksüz ithali, Amerikalıların özel posta servisleri ve radyo istasyonları yayınları ve bu topluluğun, belirli durumlarda olsun, Amerikan kanunları ve yargı organlarına tabi olmaları gibi ayrıcalıklar devam edecektir. 8. Maddenin 5. fıkrasına göre «malzeme, gıda maddeleri ve diğerlerinin ithali, ihracı ve dahilde yer değiştirmesi», sadece «ilgili Türk makamlarına liste halinde bildirilecektir.» Askeri malzemeler ve bina inşaatlarıyla ilgili diğer hususlarda da, sadece, «Türk makamlarının tasvibini» almak, veya bu makamlara üç ayda bir rapor vermek gibi kayıtlar vardır.

Amerikan komutanının yetkileri bununla da bitmemektedir. 5. maddenin 1. fıkrasında: «ABD hükümetinin çalıştırdığı Türk sivil personelin dışında kalan üslerdeki Türk personeli için mutlak komuta ve yardım ihtiyaçları»nın Türk makamlarına ait olduğu belirtilmektedir. Bu demektir ki, Amerikan asker ve sivil personeli ve ailelerinden madâ ABD hükümetinin çalıştırdığı Türk personeli de Amerikan komutanına bağlı olacaktır.

4 — Üs ve tesislere ilişkin çok önemli sorunların çözümü bu anlaşma metninde muallakta bırakılmıştır. Şöyle ki, 7. maddede «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından her üssün gayesi, görevi, mahalli ve müşterek işletilmesine verilen yetki daha sonra karşılıklı olarak teferruatına inilecektir.» hükmü yer almaktadır ve maddenin devamından anlaşılmaktadır ki, her üs için ayrı bir anlaşma yapılacak ve bu anlaşmalar» ... aynı zamanda silah ve cephane miktarı, Amerikan askeri ve sivil personelin savunması için gerekli görülen başlıca malzemeler için yetki verilmiş miktarları da içine alacaktır.»

Her üssün gayesi, görevi, işletilme yetkisi, silah, cephane, malzeme miktarları saptanmadan - bu saptanmanın ne sürede gerçekleştirilebileceği de belli değildir - bu anlaşmanın yapılmış olması pratikte ne anlam taşıyabilir? Uygulamada şu durum hasıl olabilir; sözü edilen anlaşmalar yapılıncaya kadar ABD hükümeti kendisine «ayrılan» arazilerdeki üs ve «tesisleri» şimdiye kadar kullandığı şekilde kullanmakta devam eder.

5 — Anlaşmanın en önemli maddelerinden biri olan 12. maddenin getirdiği hükümler de devletin kendi toprakları üzerinde hükümranlık hakları ile çelişmektedir. Bu maddenin 1. fıkrasında «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından, ABD hükümetine ayrılmış arazi»den söz edilmekte ve bu arazinin «kullanılması gerekli tadilatlar, kolaylıklar ve geçiş hakları Amerika Birleşik Devletleri'ne bedelsiz ve talepte bulunmaksızın, bu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sağlanmış olacak» denilmektedir. Bu hüküm ve anlaşmanın diğer maddelerinde üslerdeki Amerikan askeri ve sivil personeli ve aileleri topluluğuna tanınan ve yukardaki paragraflarda açıkladığımız statü, «devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf» olduğunu açıkca ortaya koymaktadır. 12. maddenin 1. fıkrasında yer alan ve yukarıda aynen aktardığımız hükmün ardından bir «ancak» kelimesi ile «bu arazilerde Türkiye Cumhuriyeti'nin arazi sahipliği, kullanılma, kolaylıklar ve geçiş hakları ihlal edilmeyecektir» ibaresinin konulmuş olması sözü edilen durumu, yani devletin hakimiyeti altındaki topraklardan bir kısmının devlet idaresinden ayrılması ve yabancı bir devletin hakimiyeti altına konması durumunu değiştirmemektedir. Kaldı ki, ABD hükümetine belli arazi parçaları ayırıp, ana maddede sözü geçen hakları bir kere tanıdıktan sonra, aynı arazi üzerinde Türkiye Cumhuriyeti'nin «kullanma, kolaylıklar ve geçiş hakları» nasıl saklı kalabilir?

SONUÇ :

1) İçerdiği hükümlerle «Türk kanunlarına değişiklik getirdiği» apaçık belli olan bu anlaşmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilip getirilmemesi hükümetin isteğine bağlı değildir.

Anayasa'nın 65. maddesi 4. bendi uyarınca **bu anlaşma mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilmek zorundadır.**

2) Bu anlaşma «Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi toprakları üzerinde hükümranlık haklarını ihlâl» etmektedir. **Böyle bir anlaşma Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden geçemez.**

3) Bu anlaşmayı imzalayanlar «Devlet topraklarının... bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya... veya Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiil» işleyen kimseyi «ölüm cezasıyla» cezalandıran Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesini unutmuş görünmektedirler. Sözde NATO antlaşmasının 3. maddesine dayanılmaktadır. Oysa bu madde, yalnızca NATO antlaşması çerçevesi içinde, anlaşma üyelerinin birbirleriyle ayrıca ikili anlaşmalar yapabileceğini belirtmektedir, o kadar. Ve hiçbir antlaşma Anayasamızı ve Ceza Kanunu'nu yok saydıramaz.

Böyle bir anlaşmanın sorumluluğu yalnızca politik değildir. İmzacı ve savunucularını en ağır cezai sorumluluk altına sokan **bu anlaşma yürürlüğe konamaz.**

«Amerika Birleşik Devletleri ile son yapılan anlaşmaya ilişkin olarak Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu'nda oluşan görüşlerin ışığında Başkanlık Kurulu tarafından yayınlanmıştır.»

SAHRA'DA KURTULUŞ SAVAŞI

İspanya, Şubat ayı içinde, eski bir sömürgesi olan Batı Sahra'dan askerlerini çekti. İspanya ve emperyalist güçler, bölgenin Fas ve Moritanya arasında paylaşılmasını istiyorlar. Böylece Cezayir'in tam bir gerici rejimler çemberi içine alınması, Sahranın zengin fosfat yataklarının Fas'a, dolayısıyla emperyalizme teslim edilmesi ve bölgedeki ilerici gelişimlerin frenlenmesi amaçlanıyor. Bu devir işleminde faşist İspanya'nın yararı ise iki yönlü; bir yandan maden yataklarından pay almaya devam edecek, öte yandan sömürgelerinden birini tasfiye etmiş ülke saygınlığını (!), Fas ve Moritanya rejimlerinin de dostluğunu kazanacak.

Birçok Asya ve Afrika ülkesinde yenilen, gerileyen emperyalizm, halâ etki alanı içinde kalan ülkelerde direnişini sürdürmeye, bir süre daha tutunmaya çalışıyor. Zengin petrol yataklarına ve önemli bir stratejik konuma sahibolan Batı Sahra ve çevresindeki ülkelerde sömürüsünü, etkinliğini devam ettirmek tüm emperyalist - kapitalist kamp için hayati bir değere sahip.

Ülkesindeki devrimci ve ilerici güçleri yıllardır baskı ve terörün en ilkel biçimleri altında ezmeye çalışan II. Hasan'ın monarko - faşist yönetiminin Sahra halkına da özgürlük getirmiyeceği açıktı. Gerçekten, oyunun ilk sahnesinin figüranları olan onbinlerce aldatılmış Fas köylüsü önplandan çekilir çekilmez, Fas işgal birlikleri, Sahra köylerini yakıp yıkarak, kadın ve çocukları bile kitle halinde öldürmekten çekinmeksizin ülke içlerine doğru ilerlediler. Ama istilacılar, karşılarında 1973'te İspanyol sömürgecilerine karşı kurulmuş bir kurtuluş örgütünü, POLİSARİO'yu buldular.

Sahra halkının bağımsızlığı için savaşan bu örgüt, şimdi, üstün istilacı güçlere rağmen Sahra Demokratik Arap Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ilan etmiş bulunuyor. Kısa süre içinde birçok ülke yeni cumhuriyeti tanımaya veya desteklemeye başladı.

Öncelikle Cezair tarafından desteklenen POLİSARİO, zorlu bir kurtuluş savaşı için hazırlanıyor. Kadınlar, çocuklar Faslı işgalcilere karşı savaş eğitimi görüyorlar. İşgal ordularının zulmünden kaçan 20.000 kadar göçmen de Filistin'deki benzer şartlar içinde kurtuluş örgütünün kontrolü altındaki bölgede, kamplarda yaşamakta... Bugün iki cephede, Fas ve Moritanya'ya karşı aynı zamanda savaşmak durumunda kalan POLİSARİO henüz büyük başarılar elde etmiş değil, ama kalıcı savunma hatları kuruyor ve dünya demokrat ve ilerici kamuoyundan geniş bir destek görüyor. Bir süre önce Birleşmiş Milletler'e sunulan «Sahra halkının kendi geleceğini kendinin belirlemesi» yolundaki karar tasarısı 80 ülkenin desteklemesiyle kabul edildi. Demokratik Vietnam ve Küba adına Cezayir'i ziyaret eden Giap ve Castro «Sahra halkının mücadelesini desteklemeye hazır olduklarını» belirttiler. İspanya'da anti - faşist güçlerin en önemli kuruluşlarından biri olan Demokratik Cunta, POLİSARİO ile ortak bir bildiri yayınladı ve «Sahra halkının mücadelesini desteklemek için İspanya'da geniş çaplı bir politik ve maddi dayanışma hareketi oluşturulacağını» açıkladı.

Sahra halkı bağımsızlığını kazanacak. Bu mücadelede İspanya, Fas ve Moritanya'dakiler dahil olmak üzere tüm dünyanın ilerici güçleri kurtuluş savaşçılarının yanında.

Dün İsrail'in, İran'ın, ... bugün Fas ve Moritanya'nın ardında bütün çirkinliğiyle boygösteren emperyalizm Sahra'dan da kovulacaktır!

ispanya'da anti-faşist güçlerin birliği

İspanya'da demokratik güçler arasında birliğin sağlanması yolundaki çabalarda somut ve önemli başarı sağlandı. Demokratik Cunta ile Demokratik Platform hareketleri arasında «Demokratik Koordinasyon» adı ile bir birlik kuruldu. Bilindiği gibi Demokratik Cunta sosyalist güçlerin, Demokratik Platform ise sosyal demokratların kontrolünde iki kuruluştur. Yayınlanan bildiride Demokratik Koordinasyon'un amaçları şöylece belirtiliyor : Siyasal tutukluların özgürlüğe kavuşturulması, sendika özgürlüğü, milliyetlere ve bölgelere siyasal özgürlük, tek ve bağımsız bir yargı gücünün kurulması, silahlı kuvvetlerin tarafsızlığının sağlanması, genel seçimin yapılması ve bugünkü rejimden demokratik kopuşun gerçekleştirilmesi.

ingiliz işçi partisi liderliği seçimini sağ kanat kazandı

Hayatında bir kere bile sosyalizmin klasik kaynaklarını okumamış olmakla övünen Wilson'un başarısız politikasına yöneltilen tepkilerin baskısıyla istifa etmesinden sonra iktidardaki sosyal demokrat İşçi Partisi liderliği için geçtiğimiz günlerde seçim yapıldı. Seçimler parti içinde sol kanadın eskisine göre daha güçlendiğini ortaya koydu. Fakat yine de liderlik ve başbakanlık seçimini sağ kanat kazandı. Yeni Başbakan Callahan, ilk tedbir olarak patronlar tarafından ödenen gelir ve kurumlar vergisinin azaltılacağını bütün halkın ödediği vasıtalı vergilerin artırılacağını açıkladı. Ayrıca bir süre sonra ücret artışlarının kontrol altına alınacağını belirtmeyi de ihmal etmedi. Ama burjuvazi bu tür görevlerin gerçekleştirilmesi için bile İşçi Partisi'ni iktidarda tutar mı bilinmez. Çünkü partinin parlamentodaki çoğunluğu yalnızca 1 oyluk farka dayanıyor.

yunan büyük burjuvazisi de kredi peşinde

Türkiye Hükümeti ile A.B.D. arasında yapılan ikili anlaşma ile Türkiye'ye kredi verileceğinin açıklanmasından sonra, Yunan egemen sınıfları da Washington'un kapılarını aşındırıyor. Alınan krediler hemen hemen bütünüyle silah alımında kullanılacak. Silahların satıcısı doğal olarak A.B.D. Türkiye'de ve Yunanistan'da egemen sınıflar alacakları komisyonları hesaplayarak ve her iki ülke halkını birbiri aleyhine kışkırtıp iç gelişmeleri gözlerden saklamanın peşindeler. Türkiye ve Yunanistan arasında uzun dönemli ve gerçek bir barışın kurulması ancak ve ancak sosyalist Türkiye ve sosyalist Yunanistan ile mümkün.

NATO kuvvet indirimini reddetti

İkibuçuk yıla yakın bir süredir NATO ve Varşova Paktı üyeleri arasında sürdürülen kuvvet indirimi görüşmeleri NATO temsilcilerinin kuvvet indirimi tekliflerini reddetmeleri yüzünden şimdilik başarısızlıkla sonuçlandı. NATO yetkilileri her iki tarafın eşit oranda askeri kuvvetlerini indirmeleri durumunda askeri güç dengesinin daha büyük ölçüde Varşova Paktı ülkelerinden yana olacağı gerekçesiyle barış düşmanı tutumlarını bir kere daha gösterdiler.

arjantin'de askeri rejim

Peron'un ülkeye dönmesinden kısa bir süre sonra başlayan ve özellikle karısı İzabel Peron'un yerine başkan olmasından sonra iyice yoğunlaşan baskı ve sindirme kampanyasının yetersiz kalması emperyalizmi ve Arjantin egemen sınıflarını daha da keskin tedbirlere yöneltti. CİA tarafından örgütlenen faşist ölüm mangaları, kuvvet komutanlarının önderliğinde gerçekleştirilen askeri darbeden bu yana, yürüttükleri tedhişi daha da artırdılar. Darbeden sonra 100'ü aşkın sosyalist ve ilerici öldürüldü. Sağ teröre bağımsız, küçük silahlı gruplar oluşturarak karşı durma çabaları gittikçe zayıflıyor. Kitle eylemleri ise darbeye rağmen aralıksız devam ediyor.

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın Organı ● Sahibi : Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN ● Sorumlu yazı işleri müdürü : Nurdan ORPEN ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri : TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL ● Abone: 24 sayı için 35.—TL. Yurtdışı: 70.—TL. Tel: 45 92 01 ● Dizgi-Tertip : Başaran Matbaası ● Baskı : Ufuk Matbaası — Tel : 26 43 09